

BESENYŐTELEKI BÓBITA ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

AZ INTÉZMÉNY OM AZONOSÍTÓJA: 202024

INTÉZMÉNY CÍME: 3373 BESENYŐTELEK, FŐ ÚT 50.

INTÉZMÉNY FENNTARTÓJA: BESENYŐTELEK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

HATÁLYBA LÉP: 2015. SZEPTEMBER 01.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	5. o.
Törvényi háttér	5. o.
1. Az óvoda jellemző adatai	6. o.
2. Óvodai nevelésünk rendszere	6. o.
2.1. Óvodánk funkciói az alapprogram tükrében	6. o.
2.2. Gyermekkép	6. o.
2.3. Óvodakép	7. o.
2.4. Nevelőtestületünk alapelvei, hitvallásunk	8. o.
3. Óvodai nevelésünk feladatai	10. o.
3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai	10. o.
3.2. Egészséges életmód alakítása	10. o.
3.2.1. Az óvoda egészségvédő programja	13. o.
3.3. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	15. o.
3.4. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18. o.
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	21. o.
4.1. Személyi feltételek	21. o.
4.2. Tárgyi feltételek	22. o.
4.2.1. Az óvoda épületének főbb jegyei	22. o.
4.3. Az óvodai élet megszervezése	23. o.
4.3.1. Óvodánk csoportszerkezete	23. o.
4.3.2. A tevékenységek időkeretei: napirend és heti rend	23. o.
4.3.3. Az óvodapedagógusok dokumentációs feladatai	25. o.
4.3.4. Az óvodás gyermekek fejlődésének mérése	26. o.
5. Az óvoda kapcsolatai	27. o.
5.1. Család	27. o.
5.1.1. Befogadás	28. o.
5.1.2. Családlátogatás	28. o.
5.1.3. Szülői értekezletek	29. o.
5.1.4. Szülői munkaközösség	29. o.

5.1.5. Egyéb kapcsolattartási formák	29. o.
5.2. Kapcsolat a település más intézményeivel, szervezeteivel	29. o.
5.2.1. Iskolával	29. o.
5.2.2. Könyvtár-közművelődéssel	30. o.
5.3. Egyéb külső kapcsolatok	30. o.
5.4. Érdekegyeztetési fórumaink	31. o.
5.4.1. Közalkalmazotti tanács	31. o.
5.4.2. A szülői érdekvégyesítés szervei, működése	31. o.
5.5. Munkaközösség	31 o.
6. Az óvodai élet, tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai	32. o.
6.1. Játék	32. o.
6.2. Verselés, mesélés	35. o.
6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	37. o.
6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	39. o.
6.5. Mozgás	41. o.
6.6. Külső világ tevékeny megismerése	43. o.
6.7. Munka jellegű tevékenységek	46. o.
6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	48. o.
7. Óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	52. o.
7.1. Ünnepek, hagyományok	52. o.
7.2. Óvodánk kirándulásai	55. o.
8. Óvodánk sajátos feladatai	56. o.
8.1. Gyermekvédelem	56. o.
8.2. Etnikai feladatok	57. o.
8.3. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	59. o.
8.3.1. A sajátos nevelést igénylő gyermekek integrálása, szocializálása, fejlődésének elősegítése	59. o.
8.3.2. Tehetséggondozás	61. o.
8.4. Logopédiai ellátás	61. o.
9. Az ellenőrzés és értékelés rendszere	62. o.
9.1. Az óvoda irányítási szervezeti felépítése	62. o.

9.2. A feladat- és hatásköröket a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza	62. o.
9.3. Az óvodai csoportok és a gyerekek fejlődésének ellenőrzése és értékelés, intézményi értékelés	62. o.
9.3.1. A gyermekek értékelése	62. o.
9.3.2. A teljes körű intézményi önértékelés	63. o.
9.3.3. Helyi pedagógiai programunk értékelése	63. o.
10. Az óvodai pedagógiai program érvényesítésével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	64. o.
11. Mellékletek	66.o.
11.1 Az óvoda eszközszerrendszere	66.o.
11.2 Integrációs óvodai fejlesztő program	69.o.

BEVEZETÉS

Besenyőtelek 2658 lélekszámú mezőgazdasági jellegű településén egyetlen óvodaként működünk 4 csoporttal, 100 férőhellyel, saját konyhával. 2007. szeptember 1-től bölcsőde is működik az intézményen belül. A nevelési program bevezetése óta gyermeklétszámunk és gyermekeink összetétele számottevően változott. Jelenleg 102 kisgyermeket nevelünk.

Gyermekeink egy része a roma kisebbséghez tartozik. Az óvodába járó kisgyermekek 13%-a halmozottan hátrányos helyzetű, 23%-a hátrányos helyzetű. Fenntartónk az önkormányzat, önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezünk.

Pedagógiai programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készítettük, megfogalmazva eddigi tevékenységünkben az értékeket. Figyelembe vettük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

18 fő dolgozónk igyekszik a leghatékosabb feltételeket megteremtve nagy-nagy szeretettel, törődéssel, odafigyeléssel nevelni a ránk bízott apróságokat a szülők megaláztatására.

Törvényi háttér

Pedagógiai Program jogszabályi háttér

2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012. (VIII.28.) korm.rend. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

1997. évi XXXI.tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

2018. július 25-i Magyar Közlönyben megjelent az Alapprogram 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet módosítása

Az államháztartásról szóló 2011.évi CXCV.

A Besenyőteleki Bóbita Óvoda és Bölcsőde Alapító okirata

A Besenyőteleki Bóbita Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzata

***„Szeresd a gyermeket szívvel, szeretettel,
lelke hadd szárnyaljon, legyen boldog ember!
Adj neki örömet, békét, boldogságot,
hagyd neki örökölni a csodaszép világot.”***

1.AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

- Az óvoda hivatalos elnevezése:
Besenyőteleki Bóbita Óvoda és Bölcsőde
- Az óvoda pontos címe, telefonszáma:
Heves megye, Besenyőtelek 3373 Fő út 50.
36/441-532
- Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:
Besenyőtelek község Önkormányzata Besenyőtelek, Fő út 89.
36/441-633
- A program készítője: Az óvoda nevelőtestülete
- Pedagógiai Programot elfogadta: Az óvoda nevelőtestülete
- Pedagógiai Programot az óvoda vezetője jóváhagyja
- Nevelés nyelve: magyar

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

2.1. Óvodánk funkciói az alapprogram tükrében:

- Óvodánkban szeretettel gondozzuk, ápoljuk, védjük a ránk bízott gyermekeket, érvényt szerzünk a gyermekvédelmi törvénynek.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek sajátos életkori szakaszonként és egyénenként különböző igényeit, változó testi és lelki szükségleteit, és törekszünk ezek kielégítésére.
- Támogatjuk önkifejező, önérvényesítő törekvéseiket.
- Megtanítjuk őket közösségben élni, segítjük az ehhez szükséges szokások, szabályok, normák elsajátítását tiszteletben tartva a családi közösségek hagyományait.

2.2. Gyermekkép

A kisgyermek a felnőttektől függő, érzékeny, fejlődő, egyedi, mással nem helyettesíthető személyiség egyénenként változó testi és lelki szükségletekkel. Óvodai

nevelésünk ezek kielégítésére, a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására irányul.

Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét az óvodai nevelés teljes egészében. Munkánk során hangsúlyozzuk a játék, a szabad játék elsődlegességét. Az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik.

Óvodáskor végére el kívánjuk érni, hogy a gyermekek természetes módon éljenek együtt a különbözőségekkel, koruknak megfelelő mértékben legyenek elfogadó és szolidáris játszótársak, csoporttársak.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy egyéniségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, gyermekközpontú, befogadó, a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált szeretetteljes környezetben nevelkedjen.

A cél: testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyensúlyozott gyermek nevelése, aki harmóniában van környezetével és önmagával, aki képes problémáit megoldani és eligazodik a világ rendjében.

- Egészséges lesz testileg, ha sokat, kedvére mozoghat, mert a mozgás lételeme.
- Egészséges lesz lelkiileg, ha bízik önmagában, mert mi is bízunk benne. Elfogadjuk őt és ő is elfogad másokat, együtt tud élni a különbözőségekkel. Szeretjük őt és ő is képes a szeretetre. Tudja, hogy segíteni jó, mert őt is segítették. Érzelmileg kötődik szülőföldjéhez, nemzetéhez, mert jó tartozni valahová.
- Egészséges lesz szellemileg, ha van módja kipróbálni önmagát, kezdeményezhet, tevékenykedhet. Óvja, védi környezetét, mert megtanulja, hogy az élet minden formája érték. Eligazodik a világ dolgaiban, mert értelmes szabályok között él.
- Könnyen kommunikál, gondolatait mások számára érthetően fogalmazza meg. Anyanyelvén szívesen, folyamatosan gazdagodó szókinccsel beszél. Önálló véleménye van, hiszen érzékeli, hogy azt figyelembe veszik, mindig meghallgatják. A gyermeki szabadság esélyeket ad arra, hogy segítségünkkel azzá legyen, ami voltaképpen lehet.

2.3. Óvodakép

- Célunk egy olyan gyermekközpontú intézmény működtetése, ahol az óvodáskorú gyermek testi- lelki szükségleteinek kielégítése és fejlődésének elősegítése tevékeny, érzelem-gazdag, derűs, családi légkörben folyik.
- Biztosítjuk az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a játéknak, elsősorban a szabad játéknak az elsődlegességét.

- Tudatosan és tervszerűen alakítjuk azokat a testi, szociális és értelmi képességeket, személyiségvonásokat, amelyek lehetővé teszik a gyermek életkorának megfelelő teljesítményt az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem messzemenő figyelembevételével.
- Szeretnénk elérni, hogy a gyermekeink legyenek derűsek, nyitottak, forduljanak szeretettel társaikhoz és bizalommal a felnőttekhez, tudjanak együtt élni a különbözőségekkel.
- Őrizzék meg természetes kíváncsiságukat, öntevékenyen, tudatosan vegyenek részt természetes és épített környezetük megóvásában, védelmében, alakításában.
- Bontakozzon ki kreativitásuk, nyilvánítsanak bátran véleményt, konfliktus megoldásaik tükrözzék a másik elfogadását, az egymás iránti szeretetet.
- Lehetőséget teremtünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csoportba való beilleszkedésére, egyéni fejlesztésére, felzárkóztatására.
- Tekintettel vagyunk az esetlegesen hozzánk járó más nemzetiségű gyermekek nemzeti és családi hagyományaira, segítjük a multikulturális értékek érvényesülését.

2.4. Nevelőtestületünk alapelvei, hitvallásunk

- Hisszük, hogy csak a gyermekközpontú, a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó pedagógiai magatartás lehet eredményes.
- Fontosnak tartjuk olyan pedagógiai környezet kialakítását, ahol a befogadó magatartásforma természetes a gyermekek, a munkatársak és a szülők számára egyaránt.
- Erősségünk a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, a különbözőségek elfogadása, hit a gyermek fejlődésében.
- A játékot, elsősorban a szabad játékot az óvodás gyermek elsődleges és legfejlesztőbb tevékenységi formájának tekintjük.
- Hisszük, hogy nevelőmunkánknak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki- és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés elvének biztosításával.
- Fontosnak tartjuk, hogy a tevékenységekben megvalósuló tanulás nevelő munkánk szerves része legyen.
- Nagy hangsúlyt helyezünk az egészséges, koruknak megfelelő testi-és szellemi képességekkel rendelkező személyiség alakítására, szükségleteik kielégítésére, érzelmeikre, értelmükre ható tevékenységek és élmények biztosítására.

- Hiszünk a gyermekek fejlődésében, figyelünk jelzéseikre. Támogatjuk pozitív énképük kialakulását.
- Beszédkultúránkkal példát mutatunk a gyermekeknek, segítjük kommunikációjuk fejlődését.
- Tudjuk, hogy az egyenlő hozzáférés biztosítása mellett figyelniünk kell a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre is, differenciáló nevelési módszereink ezt elősegítik.
- Valljuk, hogy a derűs, örömteli, szeretetteljes légkör megkönnyíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Hiszünk abban, hogy az óvodai nevelés a dajkákkal összehangolt munkával, közös értékrenddel lehet csak hatékony. A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.
- A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen feladataink megvalósításához. / óvodatitkár, konyhai dolgozók, karbantartó.
- Az óvoda minden dolgozóját nyitottság, természetes segítőkészség jellemzi.
- Eredményeket csak a szülővel szemben tanúsított nyílt, őszinte odafordulás, empátia, a közös gondolkodás eredményez.
- Az emberi értékeket keressük a gyermekekben és munkatársainkban is, tisztában vagyunk azzal, hogy senki sem tökéletes.

A pedagógusok elkötelezettsége és szakmai felelősségvállalása a szakmai fejlődésért.

- Saját pedagógiai gyakorlatunkat folyamatosan elemezzük és fejlesztjük.
- Tudatosan fejlesztjük pedagógiai kommunikációnkat.
- Tisztában vagyunk szakmai felkészültségünk és személyiségünk sajátosságaival, alkalmazkodunk a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódunk az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazzuk is azokat.
- Aktív résztvevői vagyunk az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakítunk ki az intézményen kívül is.
- Munkánkban alkalmazunk új módszereket, tudományos eredményeket.
- Részt veszünk az intézményi innovációban, pályázatokban.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

- A ránk bízott gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, a gyermeki- és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Egészséges, érzelmi biztonságot nyújtó befogadó környezeti feltételek megteremtése, amelyben biztosított a szabad mozgás, a szabad játék és a személyiség zavartalan fejlődése.
- Az empátia, a szociális érzékenység kialakulásának, az indulati élet uralásának segítése.
- A gyermekek érdeklődésére alapozva változatos tapasztalatszerzés, tevékenység során az anyanyelvi, értelmi fejlesztés megvalósítása.
- Szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése, megszerettetése, a környezettudatos magatartás megalapozása.

3.2. Egészséges életmód alakítása

C É L U N K

Kielégíteni óvodásaink testi szükségleteit, elősegíteni fejlődésüket, növekedésüket, hozzájárulni egészségük védelméhez, megőrzéséhez biztos alapokat teremtve az egészséges életmód iránti igényük kialakulásához.

F E L A D A T A I N K

- A gyermekek óvodában töltött idejét tudatosan, életkoruknak megfelelően szervezzük.
- Az általunk helyesnek tartott életritmust megbeszéljük, egyeztetjük a családdal.
- Az étkezést a tízórai kivételével, és a pihenést kötött keretek között szervezzük.
- Egyes tevékenységek időtartamát a napirendben rögzítjük.

T E S T Á P O L Á S

- Kialakítjuk és erősítjük a gyermekek igényességét önmaguk és környezetük tisztasága, rendje iránt.
- Mindig annyi segítséget adunk a testápolási teendők elvégzéséhez, amennyire éppen szükségük van.

- Fokozott figyelmet fordítunk a fogápolásra, igénybe vesszük a fogorvos, az asszisztens segítségét.
- Segítjük a gyermekeket, hogy a WC-t természetes módon használják, igényeljék az intimitást, és szokják is meg.
- Hajuk tisztaságát rendszeresen ellenőrizzük a védőnővel.

ÖLTÖZKÖDÉS

- A szülők segítségével igyekszünk elérni, hogy a gyermekek öltözete legyen kényelmes, könnyen kezelhető és tisztán tartható.
- Benti cipő használata kötelező óvodánkban.
- Olyan lábbeli viselését javasoljuk, amely a láb egészséges fejlődését segíti.
- A pizsama középső csoporttól kötelező. A középső és nagycsoportosoktól tornaruhát is kérünk /nyári rövidnadrág és póló/.
- A szülőket megkérjük, hogy egy garnitúra váltóruhát tartsanak az óvodában.
- Az óvodai ünnepélyeken a gyermekek és a felnőttek is ünneplőbe öltöznek.

LEVEGŐZÉS

- A levegőn való tartózkodást minden nap biztosítjuk szabad játék és séta során.
- Figyelünk a gyermekek réteges öltözködésére.
- A nyári időszakban fokozottabban figyelünk a napsugárzás káros hatásainak kivédésére.

TÁPLÁLKOZÁS

- Igyekszünk megismerni a gyermekek otthoni táplálkozási szokásait. Nagy tapintattal irányítjuk őket a kívánt táplálkozási követelmények eléréséhez.
- A gyermekek egyéni különbségét és családi hátterét messzemenően figyelembe vesszük az étkezési szokásrendszer alapozásánál.
- Különös gondot fordítunk az esztétikus terítésre, az evőeszközök és a szalvéta helyes használatára.
- Elfogadjuk a szülők segítségét (zöldség, gyümölcs) az egészséges táplálkozás megvalósításához.
- A különleges alkalmak jelentőségét ünnepi ebéddel, terítéssel, díszítéssel hangsúlyozzuk.
- Az étkezés feltételeinek megteremtésében a gyermekek is részt vesznek.
(Kiscsoportban önkiszolgálás, középső és nagycsoportban naposi munka.)

PIHENÉS ÉS ALVÁS

- Biztosítjuk a pihenéshez szükséges csendet és nyugalmat.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek alvási szokásait.
- Az óvodapedagógusok mesével, énekkel altatnak, külön figyelnek a nyugtalan, zaklatott gyermekekre.
- Nagycsoportban év végén az óvodapedagógus szabadon megválaszthatja, a gyermekek szükségleteit figyelembe véve, hogy a délutánt pihenéssel vagy játékkal töltik.

EDZÉS, EGÉSZSÉGMEGÓVÁS

- A mozgásos tevékenységeket ameddig lehet, a szabadban tartjuk.
- Minden nap hosszú időt töltünk a szabadban.
- Rendszeresen használjuk a só szobát, amely fontos szerepet tölt be a kisgyermekkori légzőszervi megbetegedések megelőzésében.
- Biztosítjuk a csoportszobák gyakori szellőztetését, a mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük.
- A szülőket kérjük, hogy beteg gyermeküket ne hozzák óvodába.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, WC használat után kezet mosnak.
- Helyesen mosnak fogat, fogmosó felszerelésüket tisztán tartják, vigyáznak a mosdó rendjére, tisztaságára.
- Az önkiszolgálást teljes biztonsággal természetes teendőként látják el.
- Önállóan öltözködnek, vetkőznek, ha fáznak vagy melegük van, segítenek magukon.
- Ruhájukat, ágyneműjüket összehajtják, cipőfűzőjüket próbálják megkötni.
- Zsebkendőjüket figyelmeztetés nélkül használják, helyesen fújják ki az orrukat.
- Tüsszentéskor, köhögéskor zsebkendőjüket a szájuk elé tartják.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Képesek megítélni, hogy melyik ételféléből mennyit kérnek.
- Igénylik a levegőn való tartózkodást.

3.2.1. Az óvoda egészségvédő programja

ÓVODÁNK MENTÁLHIGIÉNÉS NEVELÉSÉNEK GYAKORLATA

A testi egészség megőrzése mellett a mai társadalomban egyre nagyobb jelentőséggel bír a lelki egészség megteremtése, megőrzése. Fontosságának mi magunk is tudatában vagyunk, mind a gyermekekre, mind a munkatársainkra nézve.

C É L U N K

Lelkileg egészséges gyermekek nevelése, a munkatársak lelki egészségének megtámogatása.

F E L A D A T A I N K

- Kialakítjuk az óvodai csoportban a közös tevékenységre vonatkozó szabályrendszert.
- Támogatjuk a gyerekeket önmaguk és társaik jobb megismerésében.
- Elérjük, hogy törődjenek egymással, érezzék át a csoporthoz tartozás felelősségét.

Gyakorlati teendők:

Igyekszünk megtalálni minden gyermekben azt a sajátos vonást, azt a többletet, ami csak benne van meg, ami segít a gyermeknek pozitív „énképe” kialakításában. Szeretnénk elérni, hogy gyermekeink egészségesebbek legyenek mind testi, mind lelki fejlődésükben.

A mentálhigiénés nevelés gyakorlati megvalósítása a gyermek viselkedésének folyamatos megfigyelésére épül. Ezt követően segíteni kell őket, hogy

- megismerjék önmagukat és társaikat, tájékozódjanak környezetükben,
- megtanulják a csoportszerveződés és a csoportmunka alapjait,
- megbizonyosodjanak az egészséges, biztonságos élet értékeiről,
- gyakorlatot szerezzenek a veszélyhelyzetek felismerésében,
- felfedezzék önmaguk megvédésének lehetőségeit.

Ehhez a következő készségfejlesztési területeken tudunk tapasztalatszerzési, cselekvési lehetőséget biztosítani:

- biztonságos, befogadó légkör teremtése
- hatékony kommunikáció és kifejezőkészség fejlesztése
- az érzelmek feldolgozása
- feszültségkezelés, társasági alkalmazkodás, véleményalkotás, problémamegoldás
- döntéshozás, célkitűzések, magabiztosság: ellenállás a csoportnak

Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbiakra terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás
- mindennapos mozgás, testmozgás
- betegségmegelőzés és egészségőrzés szokásainak alakítása, többek között a sószoa használatával is
- a testi-lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- személyi higiéné
- 1-es típusú cukorbeteg és egyéb tartósan beteg gyermek nevelése a többi kisgyermekkel együtt.

A KÖRNYEZET VÉDELMEHEZ ÉS MEGÓVÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOKÁSOK ALAKÍTÁSA, A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGALAPOZÁSA

A környezeti értékek kialakításához szükséges szokás és szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása:

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

- Séták, kirándulások alkalmával a közvetlen környezeti értékek megismerése, értékőrzés, természetvédelmi feladatok.
- A környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása képességfejlesztő tevékenység formájában.
- Környezettudatos életmód megalapozása, megismertetése, szelektív hulladékgyűjtés, az óvoda környezetének közös megóvása.
- Személyes higiéné elsajátíttatása.

- Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése.
- Egészséges étkezés.
- Takarékos életvitel megalapozása, a pedagógusok példamutatása.
- Csoportszobák, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztántartása.
- Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása.

FELADATAINK

- Megemlékezünk a föld és a víz világnapjáról.
- Projekt heteket szervezünk: Egészség hét, Zöld hét.
- Fontosnak tartjuk a szelektív hulladékgyűjtést, megteremtjük a feltételeit.

3.3. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Tudjuk, hogy az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság. Ezt a biztonságot a gyermekre irányuló figyelem, az érzelmi támaszt adó befogadó nevelői magatartás, a derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör nyújtja. Éppen ezért kiemelten figyelünk arra, hogy a kisgyermeket már az óvodába lépéskor kedvező hatások érijék. Nem akarjuk az egyéni különbségeket eltüntetni, minden gyermek fejlődését önmagához mérjük. Gondozzuk a gyermekek társas kapcsolatait, figyelmet fordítunk a visszahúzódókra, magányosokra személyiségüket messzemenően figyelembe véve. A számunkra elfogadott értékeket tudatosan közvetítjük a szülők és gyermekek felé.

A gyermek leginkább érzelmein keresztül motiválható. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, valamint az óvodában dolgozók munkatársi kapcsolatát pozitív érzelmi töltés jellemezze. A magasabb rendű érzelmek a gyermekek tapasztalatai során alakulnak ki, ezért meghatározó a család és az óvodapedagógus munkája. A szocializáció fő színtere óvodáskorban a szabad játék, amelyre nagymértékben építünk.

CÉLUNK

A gyermekek szociális érzékenysége és önértékesítő törekvése közötti egyensúly fenntartása. Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztése, a szokás és normarendszer megalapozása. Az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során az együttműködés közösségi kapcsolatok és érzelmek erősítése.

FELADATAINK

- Tájékozódunk a család- gyermek, anya- gyermek kapcsolatáról. A folyamatos és fokozatos, gyermekre szabott, tervezett befogadást alkalmazzuk.

- Elfogadó, meleg, szeretetteljes kapcsolatot alakítunk ki a gyermekekkel, az érzelmi biztonságot nyújtó légkört a teljes és kölcsönös bizalom jellemzi.
- Biztosítjuk a szabad játéktevékenység lehetőségét, segítjük a gyermekeket a játékon keresztül a kapcsolatépítésben.
- Éreztetjük, hogy a csoport minden tagja egyénenként fontos, segítjük a pozitív énkép kialakulását.
- A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük.
- Egyértelművé tesszük a gyermekek számára, hogy mit miért tartunk helyesnek, mit miért utasítunk el. Kialakítjuk a gyermekek értelmi fejlettségén alapuló szokás- és szabályrendszert.
- Bevonjuk a gyermekeket csoportszobájuk díszítésébe, szépítésébe. Tagolt tereket alakítunk ki, amelyek csoportosulásokra ösztönöznek.
- Megszervezzük a csoport közös életét, azokat a tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak. Olyan óvodai életet szervezünk, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, szabálytudat, önérvényesítés, együttműködés, kitartás, akarat) fejlődését.
- Az ismétlődő közös örömteli tevékenységgel, közös élményekkel, az ünnepek várásával mélyítjük a gyermekcsoportok összetartásának érzését. Megteremtjük saját hagyományainkat (névnap, születésnap stb.) tiszteletben tartva a család ünnepeit, hagyományait.
- Nem erőltetjük a kapcsolatokat, de tapintatosan segítjük a visszahúzódó gyermeket, erősítjük a baráti kötődéseket elsősorban a szabad játék során.
- Erősítjük a gyermekek pozitív érzelmeit, mint empátia, saját érzelmek kifejezése, indulati élet uralma, mások érzelmeinek felismerése, részvét, bizalom, segítjük önkifejező, önérvényesítő törekvéseiket.
- Példát mutatunk a gyermekeknek az alapvető érintkezési normák, szokások elsajátítására, (pl. köszönés, kérés, a beszélőre nézés) figyelemmel kísérvük a gyermeki felelősség megnyilvánulásait és erősítjük azt.
- Segítjük a gyermekeket konfliktushelyzeteik egymás közötti önálló megoldásában. Motiváljuk őket az akadályok leküzdésében.
- Felkeltjük érdeklődésüket, érzelmeiket a környezetükben lévő élőlények iránt, fontosnak tartjuk, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre.
- Erősítjük a hazához, tájhoz való kötődést, az értékek megbecsülésére nevelünk.

- Egyénileg foglalkozunk a kiemelt figyelmet igénylő és a halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermekkel, együttműködünk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Közvetítjük a befogadó nevelés értékeit a szülők felé.
- Fokozottan figyelünk a gyermekek délutáni pihenő előtti és alatti érzelmi biztonságára.
- A kor kihívásainak megfelelően digitális eszközöket használunk az együttműködés és kommunikáció elősegítése érdekében.

ALAPELVEK

- A gyermekek személyiségének, egyéni tulajdonságainak megismerése, az életkori sajátosságok messzemenő figyelembe vétele
- Játékeszközökkel, játszóhelyek kialakításával a szabad játék motiválása
- A pozitív megnyilvánulások, tulajdonságok, az önbizalom erősítése, a negatív személyiségjegyek tompítása
- A gyermekekkel foglalkozó felnőttek személyes mintaadása a társas kapcsolatokban, a kommunikációban
- A konfliktusok megbeszélése, lerendezése demokratikus légkörben
- A gyermekcsoportokban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák azonos pedagógiai elvek alapján foglalkoznak a gyerekekkel
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, vagy mozgássérült hátrányos helyzetű gyermekek kiemelt figyelmet igényelnek. Fejlesztésükhöz speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek alkalmazása szükséges.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A folyamatosan gyakorolt szokások a gyermek igényévé válnak.
- Figyelnek egymásra, észreveszik, ha valaki segítségre szorul.
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Kezdeményezik, hogy hosszabb ideje beteg társaikat közösen látogassák meg.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az idősekkel, az óvoda dolgozóival. Vigyáznak társaik és a felnőttek munkájának eredményeire.
- Igénylik az együttjátszást, a közös tevékenységeket. Képesek ennek érdekében a másik elfogadására, indulataik uralmára.
- Érdekli őket társaik mondanivalója, képesek egymást kívánni, örülnek a közösen elért sikereknek, észlelik mások érdekeit is.

- Bizalommal fordulnak a velük foglalkozó felnőttekhez, elfogadják – elsősorban érzelmi alapon – az óvodapedagógusok kérését, útmutatását.
- Érzelmeiket képesek szóval és metakommunikációval kifejezni.

3.4. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai életnek, a nevelés egész folyamatának.

Legfontosabb eszköze a kapcsolatrendszer kiépítésének, az emberek egymás közötti kommunikációjának. Éppen ezért az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó folyamat. Szorosan összefügg a gondolkodás fejlődésével.

A gyermekek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Tapasztalataink azt jelzik, hogy a szülők keveset beszélgetnek gyermekeikkel, ezért sok a megkésett beszédfejlődésű, a hangokat hibásan képző gyermek. Egyre gyakoribb, hogy úgy kerülnek óvodai közösségbe, hogy egyáltalán nem tudnak beszélni. Szókincsük gyér, nagy hangerővel, nyelvtanilag és fonetikailag helytelenül, durván beszélnek.

C É L U N K

A beszéd az óvodások környezetével való érintkezésének, önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé váljon a nevelőtevékenység egészében.

F E L A D A T A I N K

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelünk, a kommunikáció különböző formáit differenciáltan fejlesztjük a nevelőtevékenység egészében.
- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört teremtünk, bensőséges kapcsolatot alakítunk ki.
- Felélesztjük a gyermekek beszédkedvét, fejlesztjük beszédértésüket, ébren tartjuk kíváncsiságukat, aktivitásukat, motiváltságukat, gyarapítjuk szókincsüket. Támogatjuk a gyerekek egymás közötti kommunikációját. Építünk meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre. Különböző tevékenységekben, élethelyzetekben lehetőséget biztosítunk ezek gyakorlására.
- Segítjük önálló véleményalkotásukat, döntési képességeik fejlődését.
- Figyelmet fordítunk beszédszerveik épségére. Fejlesztjük beszédtechnikájukat.
- Szem előtt tartjuk eltérő fejlődési ütemüket, ismereteket szerzünk a család nyelvi kultúrájáról. A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség és képességfejlesztést valósítunk meg.

- Változatos tartalmú kérdésekkel fejlesztjük szóbeli kifejező készségüket, egyben modellt nyújtunk saját kérdéseik megfogalmazásához.
- Figyelmet fordítunk a beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet, nyelvi kifejezőkészség fejlesztésére.
- Példaértékű beszéddel, követésre méltó nyelvhasználatával közöljük mondanivalónkat a gyermekekkel, ügyelve a megfelelő hangszínre és hangerőre. Értéknek tartjuk és valamennyi dolgozótól elvárjuk az udvarias, választékos verbális megnyilvánulásokat.
- Igyekszünk megérteni az alig, vagy keveset beszélő gyermekeket is, jelentőséget tulajdonítunk a metakommunikációs jelzések felismerésének.
- Beszédhibák észlelésekor logopédushoz fordulunk.
- Nyelvünk zenéjét és ritmusát mondókákkal, ringatókkal, altatókkal érzékeltetjük.
- Teret biztosítunk a spontán megnyilatkozásoknak és támogatjuk azokat.
- Rendszeresen felhívjuk a szülők figyelmét a beszéd szerepére az értelmi fejlődésben, a jóízű, közös beszélgetések fontosságára a gyermek-szülő kapcsolat alakulásában, az érzelmi nevelésben.
- Felkeltjük az írott nyelv iránti érdeklődésüket, a település könyvtárában tett látogatásokkal.
- Meglévő tapasztalataikra, kíváncsiságukra építve változatos tevékenységeket biztosítunk számukra, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Segítjük a gyermekeket tapasztalataik rendezésében, bővítésében, különböző élethelyzetekben való gyakorlásban.
- Fejlesztjük értelmi képességeiket, mint érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, alkotóképesség.
- Ösztönző környezetet biztosítunk a képzelet és a kreativitás fejlődéséhez.

ALAPELVEK

- Példaértékű, az óvodás gyermek fejlettségéhez igazodó szép beszéd az óvoda valamennyi dolgozója részéről
- A súlyosan beszédhibás gyermekek befogadása a csoportba
- Beszédhelyzetek teremtése
- Logopédus munkájának támogatása
- A szerepjátékot kísérő párbeszédok támogatásával verbális ismeretekhez juttatás. A beszédalkalmakkor új szavak, szófajok, igeidők, módok, ragozások, fogalmak megismerésének segítése, támogatva ezzel a kapcsolatteremtés kialakulását.

- A HH és a HHH gyermekek anyanyelvi nevelésének támogatása spontán párbeszédes helyzetekben és célzott tervszerű lehetőségek teremtésével.

A GYERMEK TEVÉKENYSÉGEI

- Örömmel beszélnek élményeikről, tapasztalataikról, gondolataikról, aktívan részt vesznek az őket körülvevő világ megismerésében.
- Képekről, történekekről, jelenségekről bátran kérdezek, véleményét mondanak, következtetéseket vonnak le.
- Bekapcsolódnak a beszélgetésekbe, önállóan is kezdeményeznek társalgást.
- Felismernek hangokat és zörejekeket.
- Szituációs játékok során gyakorolják a nyelvi kommunikáció szabályait.
- Játék közben párbeszédet folytatnak, érzelmeiket, indulataikat hangszínükkel, hangmagasságukkal is kifejezik.
- Tapasztalatot szereznek séták, kirándulások, szabadjátékok során az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére helyesen használják az igeidőket és igemódokat, alkalmazzák a névelőket, névutókat.
- A már ismert szavakat, kifejezéseket, új beszédhelyzetekben is alkalmazzák, a szavak jelentését függetlenítik a cselekvésektől.
- Figyelmesen hallgatják a felnőtteket és társaikat, türelmetlenségükön igyekeznek úrrá lenni.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben többnyire végigvárják a másik nyilatkozását, kérdésüket, mondanivalójukat ahhoz igazítják.
- Aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsük nagy részét. Beszédük folyamatos, de nem mindig követi a logikai időbeli sorrendet.
- Mondanivalójukból igyekeznek a lényegeset kiemelni.
- Beszédük érzékletes, a magyar nyelv szabályait többnyire betartják hanglejtésben, hangsúlyozásban, mondszerkesztésben.
- Képolvasás során felfedeznek összefüggéseket, mondanivalójukat választékosan közlik.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Személyi feltételek

- 5 csoportos óvodánkban 10 kinevezett óvodapedagógus, a bölcsődében 2 szakképzett gondozónő dolgozik. Végzettségük megfelel a törvény által előírtaknak.
- A nevelőtestület azonos célokért azonos elvek alapján a nem pedagógus dolgozókkal összehangoltan végzi a munkáját változatos módszerekkel és eszközökkel a csoportok összetételének megfelelően.
- A feladatok elosztásánál elsődleges szempont az óvodapedagógusok többlettudása, érdeklődése, képessége, igényessége.
- Természetes mindannyiunk számára az önképzés, a továbbképzéseken való részvétel, az itt szerzett tapasztalatok továbbadása kollégáinknak.
- A veszélyeztetett gyermekek érdekképviselését intézményi szinten és az önkormányzat felé is az óvoda vezetője látja el.
- A beszédhibák javítását a Szakszolgálat logopédusa végzi heti egy alkalommal az óvoda nevelői szobájában.
- Az óvodapedagógusok munkáját csoportonként 1-1 szakképzett dajka segíti. A dajka feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza.
- Az ételt saját konyhánkon 4 konyhalány készíti a szakácsnő vezetésével.
- Közvetlen irányításuk az élelmezésvezető feladata.
- A kisebb javítási munkák elvégzése, az udvar rendben tartása és a megfelelő hőmérsékletről való gondoskodás a fűtő-karbantartó kötelessége.
- Valamennyi dolgozóval szemben követelmény a gyermekek szeretete, a kulturált hangneme, az elfogadó, segítő, támogató magatartás, a saját magukkal és munkájukkal szembeni igényesség.
- Dolgozóink egymást segítve igyekeznek megfelelni a társadalom és a szülők elvárásainak a gyermekek érdekeit messzemenően figyelembe véve. Óvodapedagógusaink közül négyen szakvizsgáztak.
- Egy fő elvégezte az alapozó terápiát, hárman gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel rendelkeznek.
- Nyolcan rendelkeznek számítógépes ECDL vizsgával.
- Az egészségügyi szolgálat külső szakemberei, akik a szűrővizsgálatokat végzik: védőnők, fogorvos.

Távlati fejlesztési tervünk

Az eredményes nevelőmunkánk érdekében fontosnak tartjuk, hogy minden csoportban két óvodapedagógus tevékenykedjen.

Továbbképzési területekre vonatkozó elképzelések között szerepel:

- a modern pedagógia módszerek elsajátítása, tovább fejlesztése
- gyógypedagógus, logopédus képesítés megszerzése.

4.2. Tárgyi feltételek

4.2.1. Az óvoda épületének főbb jegyei

- Óvodánk a forgalmas 33-as főútvonal mellett helyezkedik el a település dormándi széléhez közel.
- Két épületrészből áll, melyet széles, világos folyosó köt össze. A régi épületrész 1974-ben, az új 1989-ben épült.
- Az új részen 3, a régi részen 2db 50 m²-es óvodai csoportszoba található a kiszolgálóhelyiségekkel. Átmenetileg a tornaterem is csoportszobaként működik. A Fő utcai csoportszobában és öltözőben kapott helyet a bölcsőde a kiszolgálóhelyiségekkel.
- Egy csoportnak nincs saját mosdója.
- A játék, az étkezés és a pihenés a csoportszobákban történik. A gyermekheverőket beépített szekrényekben tároljuk.
- A csoportszobák harmóniát árasztanak, természetes anyagokkal és színekkel vesszük körül a gyermekeket.
- Az óvodatitkár irodája, a nevelői szoba, a mosó-vasaló helyiség, a konyha a régi épületrészben található. A főzőkonyhához zöldség előkészítő, tálaló, mosogató és 2 belső és egy külső raktár tartozik.
- A technikai dolgozók külön helyiségben öltözködnek, zuhanyozó és WC szolgálja a kényelmüket.
- A vezetői iroda mellett van a só szoba, ami alkalmanként fejlesztő szobaként is működik.
- Gondoskodunk a gyermekek által használt eszközök biztonságos és hozzáférhető elhelyezéséről.
- Udvarunk 2 részre tagolódik, az árnyas, homokos kisudvarra és a napsütötte füves, jóval tágasabb nagyra. A bölcsőde udvarának egy része is térköves.
- Mindkét udvarrészt fajátékokkal rendeztük be. Törekszünk arra, hogy udvari eszközeink megfeleljenek a gyermekek testméretének, segítse elő mozgás- és játékigényük kielégítését, szolgálja kényelmüket, biztonságukat. Udvari játékaink megfelelnek az EU

biztonsági előírásainak. A nagy udvar egy része térköves, így sáros idő esetén is megoldható a levegőzés. A kisudvaron fedett terasz véd az eső ellen.

- Az irodák számítástechnikai eszközökkel jól felszereltek.
- Eszköztárunkat anyagi lehetőségeinkhez mérten folyamatosan bővítjük.
- Biztosítjuk az optimális tárgyi és személyi feltételeket az eredményes nevelőmunkához, rendelkezünk programunk megvalósításához szükséges tárgyi eszközökkel.

Távlati fejlesztési tervünk

- Tornaszoba, ebédlő, raktárhelyiségek építése.
- A villamos hálózat, a vízvezetékek felújítása, a fűtés korszerűsítése. Nyílászárók cseréje.
- Beépített szekrények, gyermek asztalok, székek, fektetők cseréje.
- Biztosítjuk a kötelező eszköz-és felszerelések jegyzékében felsoroltak beszerzését, a meglévők karbantartását, szükség esetén pótlását.
- A kiszolgáló helyiségek / iroda, betegszoba, logopédiai szoba, fejlesztő szoba, felnőtt öltöző, raktárhelyiségek, szertár/ pályázati forrásból történő megvalósítása.

Épületeink egyik részének állaga leromlott, felújítását folyamatosan végezzük a költségvetésből. Figyelemmel kísérjük a pályázatokat.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

4.3.1. Óvodánk csoportszerkezete

Életkor szerint szerveződő csoportokat alakítunk ki, amennyiben erre lehetőségünk van. Szükség esetén nem zárkozunk el a részben osztott csoportoktól sem.

Csoportszervezésünk indokai:

- Falusi óvoda révén gyermekeinket a helyi iskola fogadja, így zökkenő mentesebb a beilleszkedésük. Már nagycsoportban megismerkednek leendő tanítóikkal.
- A szülők körében végzett felméréseink a homogén csoportok létjogosultságát támasztották alá.

4.3.2. A tevékenységek időkeretei: napirend és heti rend

Óvodánk reggel 6 órától délután 17 óráig tart nyitva. A teljes nyitva tartás alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel heti váltásban. A gyermekek egészséges fejlődéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységek megtervezésével. A nap folyamán párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek kínálásával biztosítjuk, hogy óvodánk nyugodt, családi hely legyen, ahol öröm lenni. A

napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések biztonságot teremtenek, hozzájárulnak a gyermekek időérzékének fejlődéséhez. A szokásrendszer következetes betartásával kialakítjuk a gyermekek biztonságérzetét. Figyelünk a felkínált tevékenységek közti egyensúlyra, szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Általános pedagógiai szempontok

- A napirendet rugalmasság és folyamatosság jellemezze.
- Nagy időintervallumokban tervezünk, igyekszünk a játékra minél több időt biztosítani.
- A nem belső szervezésű tevékenységek csak 17 óra után kezdődhetnek.
- A heti rend összeállításánál ügyelünk arra, hogy megfelelő idő jusson a játék mellett a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, javaslatok meghallgatására és megvitatására. Figyelembe vesszük a település jellegét, a családok sajátosságait, igényeit, az óvoda tárgyi és személyi feltételeit.
- Lehetőséget biztosítunk a stabil rendszerességet, szokásokat alapozó tevékenységeken kívül a rugalmasságra.
- Az egyes tevékenységekre fordítható idő változhat egy-egy váratlan esemény hatására.
- A tevékenységek tervezése, szervezése és megvalósítása során projekteket készítünk. Alkalmazzuk a kooperatív technikát.
- Az ódapedagógiára vonatkozó tudományos eredményeket figyelemmel kísérjük és a számunkra elfogadott értékeket beépítjük saját pedagógiai munkánkba.
- Az általunk használt módszereket a gyerekek életkori sajátosságaihoz, fejlettségi szintjéhez igazítjuk, a módszer kiválasztásnál figyelembe vesszük a tevékenység célját és feladatait.
- Pedagógiai munkánk során kiemelkedő figyelmet fordítunk a tervezés, megvalósítás és ellenőrzés folyamatára. (Pedagógiai program, Nevelési terv, Éves tematikus terv, Heti lebontás)
- Munkánk során megismerkedünk és használjuk az információ feldolgozási eszközöket, ezzel színesítjük óvodai tevékenységünket.
- A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak az esetleg eltérések indokoltak.
- A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban valamint a gyermeki produktumokban.

4.3.3. Az óvodapedagógusok dokumentációs feladatai

- Napirend és heti rend összeállítása.
- A nevelési tervek készítése a csoport fejlettségéhez igazodva, a külső világ tevékeny megismeréséhez kapcsolódva, az ünnepek, az évszakok figyelembevételével, melyeket félévekre bontunk. Az időintervallumot követő értékelés tapasztalatait figyelembe vesszük a következő időszak tervező munkánál.
- Tervező munkánkban a módszerek, eszközök megválasztása tudatosan, az óvodapedagógusok módszertani szabadságának biztosításával történik, amely vonatkozik a gyermekek minden irányú fejlesztésére.
- A csoport életére kiható szervezési feladatok féléves tervezése.
- Az óvodába kerülő gyerekek anamnézisének felvétele.
- A befogadás, beilleszkedés tapasztalatainak írásbeli rögzítése.
- A gyermek fejlettségi szintjének pedagógiai megfigyelés módszerével történő megállapítása, a fejlesztendő területek meghatározása.
- A fejlesztés és fejlődés regisztrálása A 3-7 éves gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációban, illetve az Óvodai fejlődési naplóban fejlesztőnaplóban történik.
- A gyermekek félévenkénti, a HHH gyermekek negyedévenkénti értékelése, erről a szülő tájékoztatása.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel való foglalkozáshoz fejlesztési terv készítése, a fejlesztési napló napra kész vezetése, amennyiben a Szakszolgálat szakvéleménye ezt hatáskörünkbe utalja.
- A felvételi és mulasztási napló, a gyerekek étkezési nyilvántartásának folyamatos vezetése.
- A munkaidő naprakész nyilvántartása.
- A szülői értekezletekről jegyzőkönyvek, a családlátogatásról emlékeztetők készítése.
- Az integrációs programmal kapcsolatos dokumentumok kitöltése, folyamatos vezetése.
- A gyerekek személyiségének minél sokoldalúbb megismerése. Játékuk, tevékenységeik során a megfigyelés módszerének alkalmazása.
- Minden gyermekről egyéni fejlődési napló vezetése, az eredmények ismeretében fejlesztési terv készítése.
- Munkánk során a gyermekek megismerése érdekében a megfigyelés módszerének alkalmazása. Mérési rendszer működtetése (A 3-7 éves gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció, munkaközösségünk által kidolgozott Személyiséglap).
- A mérési és értékelési eredmények felhasználása a pedagógiai gyakorlatban.
- Tartalma: jogszabályi előírásnak megfelelően.

- A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely a Fejlődési lapon nyomon követhető.
- A gyermekek értékelése félévente, a HHH gyermekek értékelése negyedévente történik, ez az értékelés a fejlesztő naplóban található.
- Értékelési rendszerünket kidolgozzuk, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, tudatosan választjuk ki az értékelés eszközei közül a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzéseink, értékeléseink világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeljük a teljesítményeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- Értékeléseinkkel, visszajelzéseinkkel a gyermekek fejlődését segítjük.
- Pedagógiai munkánkban olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.
- A kapcsolattartás formái és a pedagógiai folyamatban lévő együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködünk a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- Amennyiben az eredmények értékelése során személyiségfejlődési és képességbeli eltérést tapasztalunk, és a fejlesztő tevékenységünkkel nem érjük el a kívánt fejlettségi szintet, megfelelő szakszolgálathoz irányítjuk a gyermeket.

4.3.4. Az óvodás gyermekek fejlődésének mérése

Ahhoz, hogy tudjuk, mely területen kell fejlődnie a gyermeknek, meg kell, őt ismerünk.

Az óvodapedagógusok a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik, fejlődési naplót vezetnek minden gyermekről. Érzelmi-szociális, értelmi, beszéd mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzítik. November és május hónapban határoztuk meg a gyermekek mérését. Szükség szerint, de legalább félévenként a tapasztalatokat a csoportos óvodapedagógus megosztja a szülővel, a szülő számára javaslatot tesz az otthon elvégezhető feladatokra a fejlesztés folyamatosságának érdekében.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket háromhavonta értékeli az óvodapedagógus, és a szülővel megosztja a tapasztalatait. A szülő aláírásával igazolja, hogy megkapta a tájékoztatást.

A csoportvezető óvodapedagógusok a dokumentáció elkészítését egymás között megosztva végzik, ellenőrzésükért az óvoda vezetője felelős.

5. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összeköti más nevelési színterekkel, elsősorban a családdal, az iskolával, közművelődési intézményekkel.

Az iskolával való kapcsolattartás a kölcsönösség alapján kell, hogy megvalósuljon. A közművelődési hatások (bábelőadás, könyvtár stb.) a nevelési folyamatba beépülve segíthetik elő a fejlesztést. A kapcsolat kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Egyéb külső kapcsolatok kialakítása, a már meglévők ápolása elsősorban az óvodavezetés feladata.

5.1. Család

Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósul meg, amelynek közös kiinduló pontja a gyermekszeretet. A kapcsolat feltételezi a kölcsönös bizalmat, a segítségnyújtást. A gyermekek magukkal hozzák a családban kialakult szokásokat, az elfogadott értékeket, viselkedést, érdeklődési kört.

A kapcsolattartás nagymértékben függ az óvodapedagógusok kapcsolatteremtő képességeitől. A naponkénti párbeszéden, a szülői értekezleteken kívül közös programok, ünnepek szervezésével is erősítjük az együttműködést.

Az óvodapedagógusok szociális érzékenysége, elhivatottsága egyre inkább szükséges a családok gondjainak felismerésében és enyhítésében. Az óvoda vezetője, a gyermekjóléti szolgálat munkatársai ismerik és közvetítik azokat az erőforrásokat, amelyeket a társadalom biztosít a gyermeknek nevelő családoknak.

A családok megsegítésére szükség esetén komplex beavatkozási stratégiát dolgozunk ki. A terv tartalmazza az óvodában elérhető, a családi nevelést segítő szolgáltatásokat (logopédus, fejlesztő pedagógus, játékos torna, foci) igény és lehetőség szerint.

A szülői szervezetnek joga van ellenőrizni az óvodában a gyermeki jogok betartását.

Együttműködésünk alapelvei:

- A kapcsolattartás kiinduló pontja a gyermekszeretet
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek a szülőké, nevelésük elsősorban az ő joguk, kötelességük és felelősségük

- Tiszteljük, és lehetőségekhez képest elfogadjuk a családi hagyományokat
- Tudjuk, hogy csak a közös erőfeszítések vezetnek eredményre
- Az alapvető szabályok kialakításánál egyezsége törekszünk, a meggyőzés elvét alkalmazzuk

Óvodánkban az alábbi kapcsolattartási formák alakultak ki az évek során.

5.1.1 Befogadás

Testületünk a folyamatos és fokozatos befogadás híve. A gyermekek első benyomása, tapasztalata nagymértékben befolyásolja a későbbi óvodapedagógus-gyermek kapcsolatot, de meghatározhatja a közösségi életet is. 2007. szeptember 1-től bölcsőde is működik intézményünkben, amely a befogadást nagymértékben megkönnyíti.

F E L A D A T A I N K

- Az új gyermekek szüleinek nyár folyamán szülői értekezletet tartunk, amelynek témája az óvodában folyó nevelőmunka. Ezen az értekezleten valamennyi szülő kézhez kapja az óvoda házirendjét. Ekkor egyeztetjük, hogy melyik gyermek mikor kezdje meg az óvodai életet. Egy-egy alkalommal 5-6 kisgyermeket fogadunk.
- Az óvodai beiratkozás előtt a 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket felkutatjuk. Egyéni beszoktatási terv megvalósításával biztosítjuk a zökkenőmentes óvodakezdet.
- Gondoskodunk arról, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó befogadó légkörbe kerüljenek.
- A tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás minden dolgozóval szemben követelmény. Az óvodába történő befogadás során érvényesítjük a dajka kompetens, segítő szerepét a gondozási feladatokban.
- A gyermekek kedvenc játékaikat, tárgyaikat magukkal hozhatják.
- A szülő maga választja meg, hogy az első napokban mikor viszi haza gyermekét.
- A szülők egyéni kéréseit, igényeit meghallgatjuk, lehetőség szerint teljesítjük.

5.1.2. Családlátogatás

Célja a gyermekek közvetlen környezetének, családban elfoglalt helyének, érzelmi kötődéseinek, játékainak megismerése, tájékozódás a szülők nevelési elveiről, a család szokásairól.

F E L A D A T A I N K

- A családhoz előzetesen bejelentkezünk.

- Csak azokat a gyermekeket keressük fel otthonukban, ahol a szülő ezt igényli, szívesen fogadja. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családjait szükség és igény szerint többször is látogatjuk.
- A szerzett információkat diszkréten kezeljük.

5.1.3. Szülői értekezletek

Célja a szülők általános tájékoztatása az óvoda pedagógiai programjáról, egy-egy nevelési terület kiemelése, megbeszélése.

5.1.4. Szülői munkaközösség

A jó Szülői Munkaközösség segíti az óvodapedagógusok munkáját, közvetítő szerepet tölt be a szülők és az óvoda között.

F E L A D A T A I N K

- Az első szülői értekezleten csoportonként 2-2 tagot választunk.
- Bekapcsoljuk a Szülői Munkaközösséget a gyümölcsnapok, játékonysági rendezvények, egyéb csoportonkénti programok szervezésébe, a csoportszobák díszítésébe.
- Tájékoztatjuk Őket a szervezeti életben bekövetkező változásokról és mindarról, amelyet a törvények a szülői szervezet hatáskörébe utalnak.

5.1.5. Egyéb kapcsolattartási formák

- Nyílt napok
- Mindennapos beszélgetések, információcserék
- Falitáblák
- Közös szabadidős programok

5.2. Kapcsolat a település intézményeivel, szervezeteivel

Együttműködésünk alapelvei:

- A gyermekek elfogadása, érdekeik messzemenő figyelembevétele
- Egymás rendezvényeinek figyelemmel kísérése, a szervezés segítése
- Egymás munkájának kölcsönös tisztelete és megbecsülése
- Őszinte véleménynyilvánítás, a tapasztalatok átadása
- Hiteles, pontos információnyújtás

5.2.1. Iskolával

- Folyamatos kapcsolatot tartunk az alsós nevelőkkel, elsősorban a nagycsoportos óvodapedagógusok és a leendő elsős tanítók. Megismerjük egymás munkáját.
- Az iskolába indulókkal órát, napközis foglalkozást látogatunk, megismertetjük őket az iskola helyiségeivel, azok funkciójával.
- A tanévnyitóra elkísérjük a volt nagycsoportosokat.
- Visszahívjuk az első osztályosokat egy játék délelőttre.
- Egyeztetjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek névsorát, megbeszéljük a teendőket.
- Közös Mikulás ünnepeket tartunk: egy csoport – egy osztály.
- Egyeztetjük az iskolai beíratás időpontját.
- Szülői értekezletet tartunk a nagycsoportban a leendő elsős tanítók részvételével.
- A 8. osztályosok az utolsó tanítási napon jelmezbe öltözve végigjárják az óvoda termeit, játszanak az udvaron az óvodásokkal.

5.2.2. Könyvtár-közművelődéssel

- Közösén szervezünk olyan programokat, amelyen az óvodások és az iskolások is részt vehetnek.
- Tájékoztatjuk egymást rendezvényeink időpontjáról.
- Könyvtári foglalkozásokat tartunk.
- Kapcsolatot tartunk a „Nagyi” klubbal.
- Az óvoda dolgozói tevékenyen részt vesznek a közművelődési programokon.

5.3. Egyéb külső kapcsolatok

- Az önkormányzattal, társadalmi szerveivel, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal az intézmény vezetője tart kapcsolatot.
- Az intézmény vezetője együttműködik a védőnővel, a Polgármesteri Hivatal szakembereivel, a Gyermekjóléti szolgálattal a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek minél eredményesebb fejlesztése érdekében a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal szorosan együttműködünk, szakmai támogatásukra építünk.
- A településen működő kiscsoportokkal, a civil egyesületekkel az intézmény vezetője együttműködik a rendezvények, összejövetelek szervezésében.

5.4. Érdekegyeztetési fórumaink

5.4.1. Közalkalmazotti tanács

Közalkalmazotti érdekegyeztetés szervei, működése.

A közalkalmazotti tanács az intézményen belül működik egy elnökkel, és két taggal. A közalkalmazotti tanács intézményrendszere biztosítja a munkavállalók részvétel és beleszólás lehetőségét. Működési rendjét és hatáskörét törvény szabályozza.

5.4.2. A szülői érdekérvényesítés szervei, működése

Óvodánkban szülői szervezet választmánya működik. Tagjait (csoportonként 2-3) főt a szülők minősített többséggel választják. A szülői szervezet elnököt választ, aki aláírási joggal is képviseli a szervezetet. Aktív közreműködésükkel segítik az óvodában folyó nevelő munkát. Részt vesznek a rendezvények szervezésében, véleményező, javaslattevő és kezdeményező szerepükkel erősítik az óvodában a demokratizmust.

A szülői szervezet működési rendjét, hatáskörét az SZMSZ szabályozza. Tevékenységüket munkatervben rögzítik.

5.5. Munkaközösség

Óvodánkban szakmai munkaközösséget hoztunk létre. A nevelőtestület által javasolt témákat dolgozzuk fel. Szükség esetén több évig is foglalkozunk ugyanazzal a témakörrel.

- A munkaközösség tagja valamennyi óvodapedagógus. Vezetőjét demokratikus úton minősített többséggel választjuk.
- A munkaközösségi megbeszélések során hatékony kommunikációval szakmai kérdésekben együttműködünk.
- A külső és belső óvodai programokat együttesen szervezzük.
- Óvodai tevékenységeink során a felmerülő problémákat önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeljük, intézzük.
- Nyitottak vagyunk a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználjuk azokat szakmai fejlődésünk érdekében.
- Működési rendjét az óvoda éves tervében rögzítjük. Hatásköre törvényileg szabályozott.

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

6.1. Játék

A játék a kisgyermekkor elsődleges, meghatározó tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék sokoldalúan fejleszti a gyermekeket. Játéktevékenység közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, önmaga lehetőségeit és korlátait. E közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzemvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlődnek nagy és finommozgásai, figyelme, megfigyelőképessége, bővül szókincse.

Gyermekeink egy részének jók az otthoni játékfeltételei, ami nem elsősorban a tárgyi eszközöket jelenti, sokkal inkább a gyermek- felnőtt kapcsolatát. Vannak családok, ahol a szülők sokat költenek eszközökre, divatos játéksodákra, de nem adnak utánozható mintát a játéktevékenységre.

Szülői értekezleteken is igyekszünk felismertetni a közös játék jelentőségét, az ebben rejlő örömforrást a gyermek és a szülő számára is.

C É L U N K

A gyermeki személyiség gazdagítása, a társas kapcsolatok, a kreativitás, a testileg, lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, az ismeretanyag bővítése a szabad örömszerző játék során.

F E L A D A T A I N K

- Megteremtjük a különböző játékformák, a gyakorló játék a szimbolikus játék, a konstruáló játék, a szabályjáték feltételeit, biztosítjuk a nyugodt légkört elfogadó, segítő, támogató attitűddel, elegendő időt hagyva az elmélyült játéokra.
- Az állandó játszóhelyek mellett lehetővé tesszük a terek átjárhatóságát. Ötleteket adunk, lehetőséget, helyzetet teremtünk a sok színterű, sokszínű játék kialakulásához a közösen készített eszközökkel, a készen vett játékeszközök biztosítása mellett.
- Gondoskodunk arról, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot, ismeretet szerezzenek, hogy az óvodai élet esemény- és élmény gazdag legyen.
- Értéknek tartjuk és támogatjuk a szociális kapcsolatokat építő játékot, de megteremtjük az egyedül játszás feltételeit is, amennyiben a gyermekek ezt igénylik.

- Figyelemmel kísérjük a játzó csoportok szerveződését, a gyermekek elképzelését, ki milyen szerepet vállal a játéokban, hogyan viselkedik.
- Ezáltal tapasztalatokat szerzünk a gyermekek fejlődéséről, beszédük alakulásáról, érzelmi és akarati tulajdonságaikról, a csoportban elfoglalt helyükről.
- Szükségesnek tartjuk a szülők igényét felébreszteni a gyermekükkel való együttjátszásra. Felismertetjük az együttlét, a közös játék jelentőségét a bensőséges szülő-gyermek kapcsolat alakulásában.
- A gyermekek játékába csak szükséges esetekben avatkozunk be, utánozható mintát adunk a játékfolyamat elakadásakor.
- Kihasználjuk a játékélményeket a konfliktusok feloldására, a kommunikációs stílus nyelvi formáinak gazdagítására, a kudarctűrő képesség, és a kivárni tudás fejlesztésére.
- Érdeklődéssel, figyelemmel fogadjuk a gyermeki közléseket, kérdéseikre készségesen válaszolunk. Észleljük metakommunikációs jelzéseiket, a verbális kifejezéshez mintákat adunk. Pozitív visszajelzésekkel erősítjük az örömteli játékot.
- Különösen figyelünk a HH és HHH gyermekekre. A játékon keresztül támogatjuk beilleszkedésüket, spontán párbeszédes helyzetekben és célzott tervszerű lehetőségek teremtésével több figyelmet fordítunk anyanyelvi nevelésükre.

ALAPELVEK

- A szabad játék a nevelési célok elérésének legfőbb eszköze, semmi mással nem helyettesíthető alaptevékenység
- A gyermeki játék szabadságának biztosítása
- A fejlődés egyéni sajátosságainak tiszteletben tartása
- A folyamatosság és fokozatosság elvének érvényesítése
- A gyermeki érzelmek, indulatok helyes kezelése. Segítségnyújtás a konfliktus helyzetekben szükség szerint
- Együttjátszás a gyermekekkel, amennyiben ezt igénylik, segítő támogató magatartás biztosítása

A GYERMEK TEVÉKENYSÉGEI

- Egyszerű mozgásokat gyakran kísérnek ismétlődő dallamokkal, szövegekkel.
- Fokozatosan jutnak el az óvodapedagógusok segítségével a legegyszerűbb gyakorló játéktól a bonyolultabb értelmi képességeket fejlesztő szabályjátékokig, miközben folyamatosan gyarapítják ismereteiket.

- Különböző építményeket hoznak létre, amelyet szerepjátékaikba, mesedramatizálásba, bábozásba bekapcsolnak.
- Játék közben figyelnek egymásra, az érzelmi átélés előmozdítja a szociális érzelmek fejlődését.
- A csoportszoba játszóhelyeit kihasználva különböző szerepjátékokat játszanak meglévő ismereteik, élményeik alapján. A szerepeket, szabályokat maguk alakítják és fogadják el.
- A hiányzó játékeszközöket a körülöttük lévő anyagokból, eszközökből maguk barkácsolják. A más-más helyszínekhez, szerepekhez beszédükkel, viselkedésükkel, öltözködésükkel is alkalmazkodnak.
- A játékeszközöket megkímélik, tevékenyen részt vesznek a rendrakásban.
- Az udvaron vigyáznak egymás testi épségére.

A FEJLŐDÉS FŐBB JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- 6-7 éves korban megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását.
- Tudnak vezetni, ugyanakkor egymáshoz alkalmazkodni. Elfogadják az alárendelt szerepeket is.
- Óvodáskor végére játékuk elmélyül. Képesek élethű játékhelyzeteket létrehozni.
- A játékhelyzet során keletkezett konfliktusokat egyedül vagy kis segítséggel kezelik, képesek együttműködni társaikkal, tolerálják a különbözőségeket.
- A saját maguk által felállított szabályokat betartják, tartós, szoros kapcsolatot alakítanak ki a játszócsoport tagjaival. Képesek új szabályok felállítására és betartására.
- 6-7 éves korban szerepjátékhoz, dramatizáláshoz önállóan készítenek eszközöket. Az elkészült kellékeket felhasználják játékuk során.
- Óvodáskor végére az általuk jól ismert meséket bábbal, dramatizálással megjelenítik. Hangszínnel, hangerősséggel elkülönítik az egyes szereplőket.
- A rendelkezésre álló készletből képesek a megfelelő figurák kiválasztására.
- Építő-konstruáló játékuk során a játékelemekből önálló bonyolult építményeket hoznak létre.
- Képesek az eszközök kombinált alkalmazására, ötleteiket, újszerű elgondolásaikat érvényesítik az alkotás során.
- Óvodáskor végére egyre pontosabb megközelítéssel készítik el a bonyolult modelleket. Az elkészített játékszereket bekapcsolják a szerepjátékba.

6.2. Verselés, mesélés

A beszélni tanuló gyermekek ritmusok, dallamok, hangzóviszonyok szerint, spontán, játékos módon szerkesztik a nyelvet. Hangzásukban ehhez igen közel állnak a népi mondókák, dúdolók, altatók, tapsoltató és más játékok. Óvodapedagógusaink szeretik a jó meséket, verseket, ezeket folyamatosan gyűjtik. A befogadás idején kiemelt szerepet kapnak a dúdolók, a magyar népköltészet kincsei, dajkai hagyományai, felnőtt-gyermek két személyes játécai.

C É L U N K

A mese-vers során a gyermekek érzelmi biztonságának növelése, szorongásaik oldása, értelmi fejlődésük, önkifejező képességük segítése.

F E L A D A T A I N K

- A verset, a mesét napi élményként biztosítjuk a gyermeknek. Az altatás mindig mesével történik.
- A gyermekirodalom megszerettetését mondókázással kezdjük: /tapsoltatók, altatók, ringatók./ A magyar népi mondókák minden korosztálynál nagy hangsúllyal szerepelnek, a mondókázás mindennapos tevékenység.
- Eszközöket csak akkor használunk, ha a mese hangulati átélését fokozni szeretnénk.
- Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára belső igény, örömteli élmény legyen az irodalmi művek hallgatása.
- A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyelünk a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghittsége, a befogadó hangulat megteremtésére. E terület az erkölcsi fejlődésre is kihat.
- Megfelelő anyagválasztással, élményszerű, kifejező előadásmóddal segítjük a gyermeki kommunikáció fejlődését. Mintát adunk anyanyelvünk gazdagságából, nyelvtani struktúrájából, ritmusából, hanglejtéséből, hangsúlyából az óvodás gyermek életkori sajátosságának megfelelően.
- Az irodalmi élményekből fakadó beszédfejlesztő módszereket változatosan alkalmazzuk.
- Lehetőséget adunk a gyermekeknek a mesemondásra, bábozásra. Ehhez megfelelő helyet és eszközöket biztosítunk.
- Elősegítjük a gyermeki önkifejezés megvalósulását. Alkotókedvük felkeltésével támogatjuk a gyermeki vers és mesealkotást, a bábozást, annak mozgással vagy ábrázolással történő kifejezését. A gyermekek tevékenységei során időt, lehetőséget

biztosítunk a párbeszéd kialakítására. Egymás figyelésére, meghallgatására neveljük őket.

- Az ünnepi alkalmakra odaillő verseket válogatunk.
- A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett a csoport összetételét figyelembe véve a mese, vers anyag megválasztásával megvalósítjuk a multi - és interkulturális nevelést.
- Az irodalmi művek megszerettetésére nevelünk bábelőadások szervezésével is.
- Komplexitásra törekszünk más művészeti ágakkal.
- A szülőket meggyőzzük arról, hogy milyen sokat jelent gyermekeiknek a rendszeres, meghitt mesélés.

A L A P E L V E K

- A mese és vershallgatás érzelmi feltételeinek, állandó helyének megteremtése
- Az irodalmi alkotások igényes megválasztása
- Irodalmi művek élményt nyújtó előadása
- Gyakori ismétlés, a mese többszöri feldolgozása

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGEI

- Játék közben rigmusokat, mondókákat, mondogatnak. Szívesen ismétlik az elhangzott verseket.
- Igénylik a mesemondást. Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Az ismert meséket különböző módon (bábozás, dramatizálás) feldolgozzák. A szerepeket felosztják, tevékenységüket folyamatos beszéddel, párbeszéddel kísérik.
- Gyakran lapozgatnak képes- és meséskönyveket.
- Maguk is költenek mesét, verset, elbeszélést, azt mozgással, ábrázolással kombinálva eljátsszák.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére megjegyeznek 10-12 mondókát, 6-8 verset, biztonsággal dramatizálnak 1-2 mesét.
- Örömmel hallgatnak mesét. Segítenek a mesemondás, vershallgatás feltételeinek megteremtésében.
- Folytatásos mesék, meseregények szálait össze tudják kötni, szókincsükben megjelennek a mesék fordulatai.

- Hangzás, hangulat, érzélem egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit.
- A hallott irodalmi alkotásokat ábrázoló tevékenység során illusztrálják.
- Dramatizálás, bábozás alkalmával hangszínükkel, hangmagasságukkal, hangerősségükkel érzékletes előadásmódra törekszenek.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplőket megjegyzik.
- Önállóan nézegetnek meséskönyveket, a csoport könyveiben el tudnak igazodni, megtalálják kedvenc meséiket.
- Vigyáznak a könyvek épségére.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés elsősorban érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Felkelti a zenei érdeklődésüket, élményhez juttatja őket. Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják ízlésüket.

C É L U N K

Óvodásaink fedezzék fel, éljék át a dallam, ritmus, mozgás, közös éneklés, zenélés adta örömeiket, a zene váljon mindennapjaik részévé.

F E L A D A T A I N K

- Ápoljuk a néphagyományokat, igényesen válogatunk a kortárs művészeti alkotások közül.
- Az érzelmeken keresztül zenei élményhez juttatjuk a kisgyermeket, felkeltjük érdeklődését a zene iránt, formáljuk zenei ízlését. Segítjük őket feszültségeik, szorongásaik levezetésében.
- A napközben adódó lehetőségeket kihasználjuk mondókázásra, éneklésre, zenei hangok és egyéb zörejek megismertetésére.
- Népi gyermekjátékok, mondókák, népdalok és a hozzájuk kapcsolódó szokások, táncok alkalmazásával megalapozzuk zenei anyanyelvüket, elősegítjük népi hagyományaink továbbélését.
- Előtérbe helyezzük az élő énekhangot.
- A dallamanyagot összehangoljuk a zenei feladattal, tiszteletben tartva a gyermekek egyéni képességeit. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzeti, etnikai, migráns gyermekek hovatartozását. Zeneanyagukból igényesen válogatunk.

- A zenei nevelést szorosan összekapcsoljuk más nevelési és művészeti területekkel.
- Fejlesztjük a hangzóképzést, zenei és beszédhallásukat, ügyesítjük a beszédszerveiket, bővítjük a szókincsüket. Felelgetős játékkal bátorítjuk az egyéni megszólalást.
- Fejlesztjük a gyermekek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, esztétikus mozgását, megalapozzuk tánckultúrájukat.

ALAPELV EK

- Tudatos, tervszerű munka, a fokozatosság betartása
- A zene személyiségformáló hatásának kihasználása
- Az óvodai zenei nevelés érték közvetítő, ízlésformáló jellegének megvalósítása
- Spontán helyzetek kihasználása
- Az egyéni bánásmód, a differenciálás érvényesítése
- Az élő énekhang és élő zene előtérbe helyezése

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGEI

- A gyermekek játék és egyéb tevékenység közben altatókat, hintáztatókat, tapsoltatókat, táncoltatókat, ringatókat, höcögtetőket mondogatnak kiscsoportban kétszemélyes (felnőtt-gyermek) kapcsolatban.
- Kisebb-nagyobb csoportokban énekelnek az óvodapedagógussal népdalokat vagy más népek dalait, gyermekeknek írt műdalokat, népszokásokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalokat.
- Körjátékokat, dalos játékokat játszanak elsősorban a magyar népszokásokból merítve.
- Megismerkednek különböző hangszerekkel, ezeket használják is.
- Különböző alkalmakkor táncolnak, élvezik a mozgás örömét.
- Örömmel hallgatnak elsősorban élő, vagy igényes gépi zenét.
- Természetes játék helyzetekben bátran megszólalnak /felelgetős énekes játékok/.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére tudnak természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani. Hat hangterjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek.
- Képesek egyszerű dallammotívumokat egyedül is visszaénekelni.
- Ismert dalt egyedül is elkezdene, tudják szöveg nélkül dúdolni, zümmögni a dallamot.
- Felismerik a magas és mély, halk és hangos éneklés közötti különbséget.

- Megkülönböztetnek zenei és zörejangokat, közismert hangszerek hangját elkülönítik.
- Cselekvéssel kifejezik a dalritmust és az egyenletes lüktetést, érzékelik a kettő különbségét. Kézmozgással követik a dallammotívumok fölfelé vagy lefelé ívelését.
- Felfigyelnek az óvodapedagógus és társaik énekének és beszédhangjának különböző hangszínére.
- Tudnak dalokat jelre hangosan és magukban énekelni.
- Felelgetős játékokat két csoportban segítség nélkül képesek tisztán énekelni.
- A jól ismert mondókákat, dalokat ritmusuk alapján felismerik.
- Megérzik a zenei motívum hosszát, érzékelik és jelzik a szünetet.
- Egyöntetűen körbejárnak, egyszerű játékos, táncos mozgásokat helyes testtartással végzik, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget (csigavonal, kör, hullámvonal).
- Figyelmesen hallgatják a bemutatott zenét.

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenység magába foglalja a gyurmázást, rajzolást, festést, vágást, tépést, díszítést, ragasztást, varrást, barkácsolást. Összetett, sokszínű nevelési terület, amely az egész napos tevékenység során fejti ki hatását. A nap minden szakában biztosítani kell a megfelelő anyagokat és eszközöket a gyermekek alkotásaihoz.

A vizuális nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez. Óvodapedagógusaink minden nap változatos tevékenységek biztosításával teszik lehetővé a gyermeki élményvilág gazdagodását.

C É L U N K

A különböző technikákkal a gyermekek örömteli önkifejezésének biztosítása, esztétikai érzékenységük, szépérzékük, a vizuális élmények befogadására való nyitottságuk megalapozása.

F E L A D A T A I N K

- Megteremtjük a feltételeket a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló- és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Megismertetjük óvodásainkat a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel.
- Feladatunk, hogy az eszközök, anyagok célszerű, takarékos, biztonságos, kreatív felhasználására szoktassuk gyermekeinket.
- Lehetőséget biztosítunk megfelelő eszközökkel képességeik kipróbálásához.

- Folyamatosan fejlesztjük képi gondolkodásukat, a technikákhoz kapcsolódó munkafogások, eszközök megnevezésével bővítjük szókincsüket.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek saját maguk találják ki és valósítsák meg elképzeléseiket. Fantáziájuk gazdagításával felkeltjük igényüket az alkotásra, az önkifejezésre.
- Megalapozzuk a szép iránti nyitottságukat, a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyságukat. Felkeltjük igényüket az esztétikus környezet alakítására.
- Gyűjtjük és időszakonként elemezzük a gyermekek munkáit, kiállítjuk a csoportszobák előterében eredménytől függetlenül.
- Ápoljuk környezetünk néphagyományait, megismertetjük óvodásainkat a magyar népművészet és más kultúrák elemeivel.

A L A P E L V E K

- Élmények, témák biztosítása az ábrázolási kedv felélesztéséhez
- Szülők meggyőzése a rajzolás, kézimunka mintázás fontosságáról

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGEI

- Megismerkednek a különböző rajzeszközökkel többek között: ceruza, zsírkréta, színes ceruza, filctoll, kréta.
- Mintázás, báb- és játékkészítés, gyurmázás közben megtapasztalják az anyagok alakíthatóságát, ismereteket szereznek különbözőségükről.
- Papírmunkát végeznek: gyúrnek, tépnek, vágnek, hajtogatnak, ragasztanak.
- Terméseket, különböző tulajdonságú anyagokat gyűjtenek, gyűjteményüket célirányosan és esztétikusan felhasználják.
- Múzeumot látogatnak, megtekintik a közeli nagyváros (Eger) köztéri szobrai, műemlék épületeit.
- Az ünnepekre díszeket, szerepjátékhoz, dramatizáláshoz eszközöket készítenek.
- Különböző technikákat alkalmaznak egy-egy témán belül, közös alkotást hoznak létre.
- Képeket nézegetnek, gyönyörködnek bennük, közben gyakorolják a képolvasást.
- Mintázással emberalakot, állatfigurákat, mesefigurákat jelenítenek meg.
- Festenek felületet, képeket.
- Építőjátékokkal különböző formákat hoznak létre.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére saját kezdeményezésre ábrázolnak, ceruzafogásuk jó.
- Megnevezik és alkalmazzák a színeket.
- Formaábrázolásuk változatos.
- Emberábrázolásukban a jellemző formák mellett megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások megjelenítésével.
- Biztonsággal használják az eszközöket, a megismert technikákat.
- Tevékenyen részt vesznek környezetük alakításában.
- Tapasztalataik vannak a formák tulajdonságairól, térbeli elhelyezkedéséről.

6.5. Mozgás

A mozgás tág fogalom, amely magába foglalja a mindennapos mozgáson kívül mindazokat a tevékenységeket, amelyek hely- vagy helyzetváltoztatással járnak.

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a szervezet növekedését, hozzájárul a légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez, a helyes testtartás kialakulásához, a szervezet ellenálló erejének fokozásához.

Fontos szerepet játszik a tér- és időbeli tájékozódásban, a mozgáskultúra alakításában. Ismert tény az is, hogy a mozgás és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgás hatására a gyermekekben olyan fontos pozitív személyiségtulajdonságok alakulnak ki és erősödnek meg, mint a bátorság, fegyelmezettség, kitartás, találékonyság, állóképesség. Ezek a későbbiekben az iskolai teljesítményüket is befolyásolják.

C É L U N K

Egészséges, jó állóképességű, mentálisan és fizikálisan terhelhető gyermekek nevelése.

F E L A D A T A I N K

- Minden nap lehetőséget biztosítunk a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Megismerjük gyermekeink mozgásigényét, fejlettségét, terhelhetőségét. A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával segítjük az önfelegyelem, alkalmazkodás, az együttműködő képesség fejlődését.
- Építünk a gyermekek mozgásvágyára, tapasztalatára.
- Változatos eszközökkel, a gyermekek spontán mozgásának biztosításával lehetővé tesszük, hogy minden gyermek kielégítse a mozgásigényét. A mozgás fejlesztése

fontos az egészséges életmódra nevelés, a testi és értelmi fejlődés elősegítése, a személyiségfejlesztés és pozitív énkép alakítása érdekében.

- Elősegítjük a testséma kialakítását, a szem-kéz, szem-láb koordináció pontosítását, a kéz finommozgásának fejlődését.
- Törekszünk a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakítására. Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető tevékenységek rendszeres alkalmazásával biztosítjuk a kondicionális képességek fejlődését, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.
- Egy kolléganőnk alkalmazza az alapozó terápiát, amire végzettsége jogosítja fel.

ALAPELVÉK

- Az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének kielégítése lemaradást kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával
- Fokozatosság és folyamatosság elvének betartása a mozgás anyagának összeállításakor
- A gyermekek egyéni képességeinek messzemenő figyelembevétele
- A segítségnyújtás, az elfogadás és elfogadtatás elvének alkalmazása
- A dominancia figyelembe vétele, kialakulásának segítése

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGEI

- Sokat játszanak, mozognak a szabadban.
- Természetes szabad mozgásokat végeznek.
- Futnak kötetlenül egyenes és különböző irányba, körbe, kanyarodással, irányváltással, tárgyak és személyek megkerülésével.
- Egyensúlyoznak talajon, vonalon, padon.
- Dobnak célba és távolba.
- Csúsznak, kúsznak, másznak, bújnak, gurulnak talajon és padon előre és hátra.
- Évente néhány alkalommal kirándulnak, túráznak.
- A nagycsoportosok családi tornán vesznek részt szüleikkel, testvéreikkel.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Járásuk ritmikus, kar- és lábmozgásuk összerendezett. A nagymozgások koordináltabbakká válnak.

- Képesek közepes iramú és belegyorsuló futásra, állójajtból 20-30 métert futnak.
- Kislabdát hajítanak távolba, labdát pattogtatnak.
- Guruló átfordulást előre végrehajtanak.
- Tudnak egyensúlyozni talajon, padon.
- 6-8 lépés nekifutással kisebb akadályokat átugranak, képesek magas- és távolugrásra.
- Fejlődik térbeli és időbeli tájékozódó képességük, képesek testrészeiket azonosítani, megnevezni, testsémájuk kialakult.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat, a mozgásformák megnevezését.

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célkitűzéseit, ha fejlesztési programját a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerbe ágyazza.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamat. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok szerzésével felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. A tapasztalatszerzés lehetőség szerint a valódi környezetben történik, amire adottak a lehetőségeink a település jellegénél fogva.

Már óvodában fel lehet és fel kell készítenünk a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk. Az alapvető viselkedési szabályokat, az emberi együttélés normáit a beilleszkedéshez szükséges magatartásformákat, az életfolyamatokat a játék során ismerik meg.

Az óvodánkban is egyre nagyobb szerepet kap a környezet megóvása, a környezettudatos magatartás elsajátítása. Nem szabad elfelejteni, hogy a „jövő” környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni.

C É L U N K

Megismertetjük és megszerettetjük óvodásainkkal a körülöttünk lévő élő és élettelen világot, elősegítjük, hogy matematikai tapasztalatokat szerezzenek. Elérjük, hogy öntevékenyen vegyenek részt környezetünk megóvásában, védelmében. Lerakjuk a környezettudatos magatartás és a biztonságos életvitel alapjait.

F E L A D A T A I N K

- Segítséget nyújtunk a gyermekeknek a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet megismerésében és megértésében.
- Építünk a gyermekek korai tapasztalataira, a kíváncsiságukra és érdeklődésükre.

- Olyan eszközöket és tevékenységeket biztosítunk, ami mozgósítja a gyermekek aktivitását.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése közben felfedeztetjük a mennyiségi és formai összefüggéseket, nagyság és térbeli viszonyokat.
- Spontán és általunk kezdeményezett tevékenységekben gyermekeink egyéni fejlettségüktől függően matematikai tartalmú felfedezéseket tesznek. Kísérleteznek, becsléseket, méréseket végeznek, matematikai játékokat játszanak.
- Belső motivációjukra építve fejlesztjük egyéni képességeiket, probléma-érzékenységüket.
- Olyan feltételeket teremtünk, amelyek lehetővé teszik minél több tapasztalat szerzését a természetben. A megtapasztaláson alapuló megismerés, információ szerzés sokoldalú biztosításával gyarapítjuk a gyermekek aktív, passzív szókincsét, bővítjük a fogalmak körét.
- Nagy gondot fordítunk meglévő tapasztalataik felhasználására, azok rendszerezésére. Ezeken keresztül juttatjuk el őket bonyolultabb összefüggések, következtetések felismeréséhez, önálló véleményalkotáshoz. Segítjük döntési képességeik fejlődését.
- Biztosítjuk a lehetőséget a természetben való folyamatos tevékenységhez.
- A település és a környék helyi sajátosságait messzemenően figyelembe vesszük (mezőgazdaság, állattenyésztés, Tisza-tó, Erdőtelki arborétum közelsége).
- Pozitív érzelmi kötődést alakítunk ki a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra és lakóhelyünk hagyományaihoz.
- A megfigyelések szempontjaival, az élményanyag feldolgozásával, a gondolkodási képességek fejlesztésével közvetve segítjük iskolai beilleszkedésüket.
- Hatékonyan együttműködünk a szülőkkel a környezet megszerettetésében, megóvásában. Építünk a gyermekek családi kirándulásokon, nyaraláson szerzett tapasztalataira is.
- Példát mutatunk a szép környezet megteremtésével, megóvásával, hangsúlyozva az ember felelősségét.
- Megalapozzuk a helyes közlekedési magatartást, viselkedést. Biztonságos közlekedésre nevelünk.

A L A P E L V E K

- A környezet tevékeny megismerése
- A megfigyelések a természetben történjenek
- A gyermekek eltérő családi hátterének, ebből fakadó különböző ismereteinek figyelembe vétele

- A település adottságainak kihasználása a megfigyelési szempontoknál, az élmény és ismeretanyag nyújtásánál
- Építés a belső motivációra, a felfedezés örömére
- A családból hozott matematikai tapasztalatok, az egyéni fejlődés ütemének figyelembe vétele
- A tevékenységek elsődlegessége, ezen keresztül a sikerélmény biztosítása
- A sokoldalú megfigyeltetés, az önálló összefüggés keresés, a tapasztalatok gondolkodtató megbeszélése
- A környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása
- A folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGEI

- Önálló és csoportos megfigyeléseik révén értékes tapasztalatokhoz jutnak a természetben végbemenő folyamatokról, változásokról.
- Ismereteket szereznek a természeti jelenségekről, kutatják ezek okait. Logikai összefüggéseket tárnak fel és értelmeznek.
- Megfigyelik a környező valóságot, tapasztalatokat szereznek.
- Természetes helyzetekben manipulálnak, rakosgatnak, építenek, játékos tevékenység során észlelik az azonosságokat és különbségeket.
- Összehasonlítanak, mérnek, számolnak, sorba rendeznek, építenek.
- Irányokat követnek mozgással, eligazodnak környezetükben.
- Megnézik a legközelebbi nagyváros nevezetességeit (Eger), ismereteket szereznek a közlekedésről.
- Felfedezik és megnevezik testrészeit, a végtagok és érzékszervek funkcióit.
- Észlelik az évszakok változását. Az időjárásnak megfelelően öltözködnek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- 6-7 éves korra elemi ismereteik vannak szűkebb és tágabb környezetükről.
- Óvodáskor végére kialakult fogalmuk van a családról. Ismerik szüleik nevét, lakásuk címét.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Tisztában vannak a szárazföldi, légi- vízi közlekedés eszközeivel. Ezeket képesek csoportosítani.

- Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változatát, a leggyakrabban előforduló anyagokat (üveg, fa, fém, stb.) Tisztában vannak ezek tulajdonságaival.
- A testrészeket felsorolják. Érzékszerveik funkciójáról tájékozottak. Igényesek testük tisztaságára.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző jegyeiket.
- Megnevezik a napszakokat, a hét napjait.
- A tárgyak, jelenségek néhány feltűnő összefüggését felismerik.
- Tudják mi a növény, mely élőlények tartoznak ide. Van fogalmuk a növények szaporodásáról, fejlődéséről.
- Az általuk is ismert állatokat csoportosítják élőhelyük, külső jegyeik szerint. Esetenként felismerik táplálkozásbeli különbségüket is.
- Tulajdonságok alapján tudnak tárgyakat válogatni, sorba rendezni, összehasonlítani.
- Legyenek képesek halmazokat képezni, mennyiségeket és kiterjedéseket összehasonlítani. Ismerjék a több- kevesebb-ugyanannyi fogalmát.
- Azonosítani tudnak egyező alakú tárgyakat, alakzatokat. Másolással képesek megépíteni, lerajzolni a mintával megegyező formát.
- A térben való tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok megkülönböztetése, értik és követni tudják ezeket. Alkalmazzák a helyeket kifejező névutókat síkban és térben.

6.7. Munka jellegű tevékenységek

Óvodás korban a munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze. A játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat. Ugyanúgy fellelhető a kezdeményezés, a szellemi és fizikai erőfeszítés, a lehetőségek mérlegelése. Mindkettő aktív tevékenység és örömet szerez. Legszembetűnőbb a hasonlóság a tevékenység tartalmában, hiszen a kisgyermek életében egyazon tevékenység lehet játék is, de munka is. Felelősséggel jár, ismeretekre, készségekre épül. A munka kapcsolatban van a cselekvő tanulással is. Az óvodába kerülő gyermekeknél tapasztalataink szerint nagyon alacsony az önkiszolgálás szintje, nem önállóak, bátortalanok. Óvodapedagógusaink hisznek a munka jellegű tevékenységek fejlesztő hatásában. A gyermekeknek minden olyan munka elvégzésére lehetőséget adunk, amihez kedvük van és testi épségüket nem veszélyezteti.

C É L U N K

A gyermeki munka során segítjük a tapasztalatszerzést szűkebb és tágabb környezetünk megismerésében, közös, örömmel és szívesen végzett tevékenységgel fejlesztjük a társas kapcsolatokat, sikerélményhez juttatjuk a gyermekeket.

F E L A D A T A I N K

- Megteremtjük a munkavégzéshez szükséges légkört, megfelelő ismeretanyag, élmények közvetítésével biztosítjuk a motivációt, lehetőséget adunk a cselekvő tapasztalatszerzésre.
- Kialakítjuk és erősítjük azokat a képességeket, készségeket, szokásokat, amelyek eredményessé teszik a munkát. Erősítjük önállóságukat, kitartásukat, felelősségérzetüket.
- A tevékenységekhez kapcsolódva mintát adunk az udvarias beszédre, megnevezzük a munkavégzéssel kapcsolatos műveleteket, munkaeszközöket, ezáltal bővítjük szókincsüket.
- Lehetővé tesszük a gyermekek számára a különböző munkaeszközök megismerését, az általuk is használhatóknak állandó helyet biztosítunk.
- Törekszünk arra, hogy a szülők is megértsék, mennyire fontos a gyermekek munkájának tiszteletben tartása.

A L A P E L V E K

- A munkafajták fokozatos bevezetése a gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően
- A munkavégzés rendszeressége és folyamatossága
- Nagyfokú önállóság, aktivitás biztosítása
- Egymás és a felnőtt munkájának megbecsülése
- A gyermekek képességéhez igazított feladatok adása
- Feladattudat és feladattartás erősítése
- A munkavégzés ösztönzése és pozitív értékelése

A GYERMEKEK TEVÉKENYSÉGE

- Fokozatosan és sikerrel végzik el önmaguk kiszolgálását.
- Bekapcsolódnak a csoportszoba díszítésébe, a virágok locsolásába.
- Részt vesznek a termék és az udvar rendben tartásában, a mosdó és az öltöző tisztaságát megőrzik.
- Segítenek a tevékenységekhez szükséges anyagok, eszközök előkészítésében.

- Kiscsoportban saját maguknak terítenek, középső csoporttól ellátják a naposi teendőket.
- Segítik egymást öltözködésben, egyéb tevékenységben. Teljesítik a felnőttektől kapott megbízatásokat.
- Alkalmoszerűen apróbb ajándékot készítenek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- 6-7 éves korban örömmel végzik a naposi teendőket. Megterítenek, az eszközöket az asztalnál ülők számára igazítják. Segítenek az ételek kiosztásában.
- Étkezés után önállóan leszedik, letörlik az asztalt, rendbe rakják, helyre teszik azokat az eszközöket, amelyeket nem kell mosogatni.
- Alkalmanként segítenek a teremrendezésben.
- Segítséggel meglocsolják a virágokat, a gyűjtött terméseket és magvakat képesek csoportosítani, elhelyezni, ősszel segítenek a falevelek összegyűjtésében.
- Észreveszik az eldobott szemetet az udvaron és a szemétkosárba teszik.
- Figyelemmel kísérik, hogy az udvari játékok a helyükre kerültek-e. Amennyiben nem, segítenek a kisebbeknek a rendrakásban.
- Önként vállalnak feladatokat, azokat kitartóan, önállóan végzik.

6.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése. A tanulás során gyermekeink érzékelése, megfigyelőképessége pontosabbá válik, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik képzeletük. A tanulás a teljes személyiség fejlődését támogatja. Spontán vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységformákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A napi tevékenységek során kihasználjuk a komplexitás lehetőségeit.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás /szokások alakítása /,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma és feladatmegoldás.

C É L U N K

Gyermekeink képességeinek fejlesztése, a tanulást támogató környezet megteremtése. A tapasztalatszerzés, a megismerés képességének fejlesztése, szemléletes gondolkodás, együttműködési formák kialakítása.

F E L A D A T A I N K

- A tanulást cselekvésre, konkrét tapasztalatszerzésre építjük, sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemet tartalmazó tevékenységeket kínálunk. Építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben biztosítjuk a felfedezés lehetőségét, a tanuláshoz szükséges tapasztalatokat és ismeretek megszerzését. Életkoruknak megfelelő műveltségteremtőket közvetítünk.
- Valljuk, hogy a gyermekek a spontán tapasztalás, cselekvés közben, az óvodapedagógusok által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, valamint a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás által tanulnak. Mindez a nap folyamán adódó spontán helyzetekben, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított tevékenységi formákban valósul meg.
- Differenciált nevelőmunkánkban érvényesül az óvodapedagógusok céltudatossága, tervszerűsége, pedagógiai önállósága.
- Minden gyermeket önmaga lehetőségeihez mérten fejlesztünk. Sajátos, egyéni fejlődési ütemükben szerzik és szilárdítják meg ismereteiket, elégtik ki tudásvágyukat.
- A gyermekek folyamatos megfigyelése során lehetőségünk nyílik eljuttatni őket teljesítőkéességük optimális szintjéig.
- Törekszünk arra, hogy a tárgyakat, jelenségeket természetes környezetükben ismerjék meg.
- Fontosnak tartjuk a tanulás folyamatában kiépíteni a gyermekek és az óvodapedagógusok közötti szeretetteljes érzelmi kapcsolatot, az ismeretek elsajátítását segítő oldott légkört.
- Az eszközök, módszerek jó megválasztásával, nyitott helyzetekkel ösztönözzük a gyermekeket az aktivitásra, a gondolkodási műveletek alkalmazására, a problémaszituációk megoldására. Támogatjuk a felfedező, cselekvéses tanulási utakat a gyermekek szükségleteihez és képességéhez igazítva.
- A nevelést, tanítást segítő eszközök és módszerek kiválasztását és alkalmazását rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban valósítjuk meg.

- Erősítjük feladattudatukat és feladattartásukat, törekszünk belső motivációjuk kialakítására.
- A tanulási tevékenységek rendszerét a teljes személyiségfejlesztés szolgálatába állítjuk.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, egyénhez igazodó, pozitív értékeléssel segítjük önmegvalósításukat, növeljük önbizalmukat.

A L A P E L V E K

- A tanulás játékos jellegének megőrzése
- Tapasztalatszerzés, megfigyelés folyamatos biztosítása
- Az önállóság támogatása a tanulás folyamatában
- Folyamatos és pozitív értékelés, a hibázás lehetőségeinek megadása, a hibajavítás megmutatása
- Ösztönzés az összefüggő, mondatokban történő beszédre
- Az együttműködés, a gyermekek önértékelésének segítése
- Iránymutatás a problémák többféle megoldására
- Differenciálás elvének alkalmazása, egyéni bánásmód megvalósítása.
- A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.

A GYEREKEK TEVÉKENYSÉGEI

- Érzékszerveikkel tapasztalatokat szereznek tárgyakról, eseményekről.
- Spontán vagy szándékosan önálló megfigyeléseket végeznek szűkebb környezetükről.
- Szívesen vállalnak tanuláshoz kapcsolódó apróbb megbízatásokat (pl. képek gyűjtése).
- Megfigyeléseikről, tapasztalataikról, élményeikről beszélgetnek társaikkal.
- Bátran kérdeznek, mondanak véleményt.
- A problémahelyzetek megoldására többféle alternatív lehetőséget keresnek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Óvodáskor végére képesek önállóan, megadott szempontok szerint megfigyeléseket végezni.
- Konkrét jelenségek, változások esetében elemi következtetéseket levonnak, ítéletet alkotnak.
- A problémaszituációk megoldására többféle lehetőséget találnak.
- Felismernek alapvető összefüggéseket.
- Kíváncsiak a történések, jelenségek okaira.

- Képesek együttműködni társaikkal kisebb csoportokban a siker érdekében.
- Egyéni élményeiket, tapasztalataikat képesek érthetően szavakba, mondatokba foglalni a logikai sorrend betartásával.
- El tudják különíteni a mese és a valóság elemeit.
- Saját tevékenységeiket ellenőrzik.
- Képesek hibáikat, tévedéseiket javítani.
- Kialakulnak az iskolai beilleszkedéshez szükséges szociális feltételek, fejlettségi szint.

7.ÓVODÁNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

7.1. Ünnepek, hagyományok

Óvodánkban megtartjuk a gyermeki élet hagyományos ünnepeit (Mikulás, karácsony, gyermeknap, évzáró) ezeken túl március 15-ét, a farsangot, a születés- és névnapokat. Anyák napjára ajándékot készítünk, köszöntő verset tanítunk. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, a felnőttek és a gyermekek ünneplő ruhája, az ünnepi ebéd. A Mikulást és a karácsonyt megelőzik az ajándékkészítés, a csoportszoba díszítés örömteli eseményei.

A jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét.

MIKULÁS

- Csoportonként tartjuk, a gyermekek versekkel, dalokkal várják a Télapót.
- A kapott játékokat azonnal birtokba veszik, és örömmel játszanak.

KARÁCSONY

- Közös ünnep. Előkészülete az adventi koszorú készítésével kezdődik.
- Valamennyi csoportszobát ünnepi díszbe öltöztetjük.
- Részt veszünk a falu karácsonyfájának díszítésében. Az óvodából a gyerekekkel és a szülőkkel együtt megyünk a szabadtéri ünnepségre közösen készített mécsesekkel.
- Az óvoda karácsonyfáját közösen díszítjük. Zenét hallgatunk, éneklünk, verselünk.
- Beszélgetünk a karácsony vallási jegyeiről, az ünnephez kapcsolódó szokásokról.
/Betlehemezés/

ÉVZÁRÓ

- Az előkészületekbe bevonjuk a szülőket (süteménysütés).
- A gyerekek műsora után lehetőséget biztosítunk kötetlen beszélgetésre.
- Csoportonkénti ünnep helyett a nagycsoport az iskola színháztermében nyilvános ünnepségen zárja az évet.

MÁRCIUS 15.

- Az óvodás gyermekek a történelmi ünnepek tartalmát még nem értik, ezért megfelelő érzelmi előkészítéssel az ünnepi együttlét hangulatát emeljük ki.

- Kokárdát készítünk, a nagyok zászlót ragasztanak kisebb társaiknak is.
- Együtt köszöntjük a természet ébredését.

G Y E R M E K N A P

- Közös ünnep.
- A nap folyamán mozgásos, játékos, kézműves tevékenységeket kínálunk fel a gyerekeknek.
- Ha anyagi lehetőségeink engedik, bábelőadással, vagy ugráló várral tesszük emlékezetesebbé ezt a napot.

A SZÜLETÉS ÉS NÉVNAPOK

- Kiscsoportban az első szülői értekezleten megbeszéljük az ünneplés módját.
- A tartalma, külsőségei csoportonként változók.

F A R S A N G

- Közös ünnep, a szülők bevonásával szervezzük.
- A gyermekek, alkalmanként a felnőttek is jelmezbe öltöznek.
- A csoportok vendégeskednek egymásnál, amit a népszokásokból vettünk át és farsangolásnak nevezünk.
- Közös játék, tánc jellemzi.
- A szülők kérésére nyitottá tesszük.

A N Y Á K N A P J A

- A kiscsoportosok és a középső csoportosok nyílt nap keretében köszöntik az édesanyákat.

H A G Y O M Á N Y Á P O L Á S

Községünk mezőgazdasági jellegű település, amiből következik, hogy a hagyományok alapját is az állattenyésztés és a növénytermesztés adja. Meggyőződésünk, hogy csak azokat a hagyományokat kell feleleveníteni, amelyek emlékeit meg tudjuk mutatni gyermekeinknek, amelyek valójában ehhez a vidékhez kötődnek.

ARATÁS

A hagyományos kézi kaszás aratást, a marokszedést az aratónapon mutatjuk meg óvodásainknak a Péter-Pál napi ünnepségen a Tájháznál. A napot nagycsoportosaink népi jellegű tánca színesíti.

KUKORICATÖRÉS

A hagyomány szerint a kukoricát kézzel vetették és törték le. Az asszonyok éjjel sütöttek, főztek másnapra, az ételt tarisznyákba, kosarakban vitték a kukoricaföldre. Összehívták a rokonságot, a nők törtek, a férfiak szárat vágtak, összekötötték, kúpba rakták. A lovas kocsival hazahordott kukoricát az udvaron fosztották. A gyerekek csutkababát készítettek, hemperegtek, játszottak a fosztásban, hallgatták a felnőttek meséit.

Részt veszünk a község tájházánál szervezett kukorica napon, ahol tevékenyen bekapcsolódunk a kukoricatörésbe, szárvágásba, kukoricahordásba, morzsolásba. A nap programjai között szerepel a játszóház, ahol népi játékokat készítünk. Kukoricából készült ételeket kóstolhatunk.

HÚSVÉT

A húsvéthoz a locsolkodás hagyománya fűződik. Húsvét hétfőjén a legények ünneplőbe öltözve (amihez hozzátartozott a fényesre suvickolt bőrcsizma, a kalap, a hófehér ing) bandákba verődtek, és nótaszóval, cigányzenével végigjárták a lányos házakat.

Rendszerint vízzel locsolkodtak, a kapósabb lányokat vödörszámmra öntözték. Jutalmul hímes tojást kaptak, amit a lányok maguk festettek.

Sonkával, hússal, süteményekkel, borral kínálták őket. Amelyik lánynak nem kellett ezen a napon többször átöltözni, nagy szégyen volt.

Húsvét keddjén a fiatalasszonyok locsolkodtak. Ha az úton elkaptak egy csellengő férfit, könnyörtelenül nyakon öntötték 1-1 vödör vízzel.

- Az óvodában szelídebb változatát tartjuk a húsvétnek.
- A gyerekek kérdései alapján beszélgetünk a húsvét vallási jegyeiről, jelentőségéről.
- A fiúk ünneplőbe öltöznek, locsolóverset mondanak, kölnivel locsolkodnak.

RÉTESNAP, FALUNAP

Településünk hagyományteremtés céljából minden év szeptemberében megrendezi a rétes napot. Itt a kézzel nyújtott rétes készítésével ismerkedhetnek meg a résztvevők, a folklór műsorok színesítéseként az óvodások is szerepelnek.

7.2. ÓVODÁNK KIRÁNDULÁSAI

Közvetlen környezetünkben a kirándulások, séták rendszerezsek. Időpontjukat a csoportnaplók szervezési feladatainál rögzítik óvodapedagógusaink.

A középső és nagycsoportosok évente több alkalommal vesznek részt szervezett kiránduláson tágabb környezetünk megismerésére.

- Erdőtelki arborétum
- Egri vár, Eger
- Tisza-tó, Poroszló, Ökocentrum
- Szilvásvárad (Szalajka-völgy)
- Felsőtárkány
- Gyöngyös, Mátra Múzeum
- Budapest, Nyíregyháza, Jászberény – állatkert
- Füzesabony – Vasútállomás

CÉLUNK

Más tájak, hegységek, vizek élővilágának, környezetünk műemlékeinek a megismerése.

A kirándulási javaslatokból év elején a szülőkkel közösen választunk igényeiknek és anyagi lehetőségeiknek függvényében.

8. ÓVODÁNK SAJÁTOS FELADATAI

8.1. GYERMEKVÉDELEM

C É L U N K

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka során a hátrányok csökkentését, a lemaradás megelőzését tartjuk a legfontosabbnak, a gyermekközpontúság és a befogadó nevelés eszközével. Lehetőségeinkhez mérten más szakemberekkel együttműködve igyekszünk kiküszöbölni vagy csökkenteni a környezeti okokat. Célunk továbbá a tehetségek gondozásával az esélyegyenlőség megteremtése.

F E L A D A T A I N K

- Az óvoda gyermekvédelmi feladatait az óvoda vezetője látja el a csoportokban dolgozó óvodapedagógusokkal együtt.
- Tiszteletben tartjuk az emberi jogokat, a gyermekeket megillető jogokat, alapvető szabadságot.
- Célunk, hogy óvodánkban érvényesüljön a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, a minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférés joga.
- Támogatjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációját, feladatunknak tekintjük a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését.
- Óvodánkban biztosítjuk a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot, az emberi méltóság tiszteletben tartását, az egyenlő hozzáférés esélyét, igény esetén a multikulturális nevelés megvalósítását, a társadalmi szolidaritás kialakulását.
- Az óvodai kereteknek megfelelően megadunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez, a leszakadás megelőzéséhez. Az etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyerekekkel és szüleikkel megértően, toleránsan viselkedünk. Tiszteletben tartjuk vallási és egyéb kulturális szokásaikat, hagyományait.
- Figyelemmel kísérjük és szorgalmazzuk a hátrányos és veszélyeztetett, halmozottan hátrányos, óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek rendszeres óvodába járását.
- Tág teret, időt és lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok családlátogatáson tájékozódnak a gyermekek otthoni környezetéről.
- Az óvodába kerülő gyermekek környezetének felméréséhez szempontsort állítunk össze.
- Ismerjük, és munkánk során alkalmazzuk a gyermekvédelmi törvényt.

8.2. ETNIKAI FELADATOK

Óvodánk gyermeklétszámának egy része roma gyermek.

Számuk folyamatos emelkedést mutat, amely megszabja jövőbeni feladatainkat. Ennek értelmében sajátos fejlesztési programot dolgoztunk ki. Meggyőződésünk, hogy óvodába kerüléskor tapasztalható lemaradásuk csak tudatos, sok időt és energiát igénylő nevelői hozzáállással csökkenthető vagy szüntethető meg óvodáskor végére.

C É L U N K

Lehetőséget biztosítani a gyermekek felzárkóztatására tiszteletben tartva önazonosságuk megőrzését, hagyományaik ápolását.

F E L A D A T A I N K

- Megismerkedünk a családokkal, szokásrendjükkel, hagyományaikkal, értékítéleteiket figyelemmel kísérjük és igyekszünk megérteni, elfogadni.
- Felmérjük a gyermekek fejlettségét, fejlesztési tervet készítünk, negyedévente a szülőt tájékoztatjuk gyermeke fejlődéséről.
- Súlyosabb, erőnket és felkészültségünket meghaladó probléma esetén szakemberek segítségét kérjük.
- Kihasználjuk a matematikai, anyanyelvi játékok, szerep- és szabályjátékok fejlesztő hatását a napi tevékenység során.
- Sokat beszélgetünk velük, törekszünk beszédértésük fejlesztésére, szókincsük és ismeretük bővítésére, ösztönözzük őket élményeik közlésére.

1. Gondozás

- Amennyiben a családi nevelés ezen a téren elhanyagoló, gondoskodunk a gyermek és ruházata tisztaságáról.
- Megtanítjuk az alapvető higiénés szokásokra (kézmosás WC használat után, zsebkendő szükség szerinti használata), bevonva a szülőket is.

2. Közösségi élet

Legnagyobb gondunk a gyermekek vérmérsékletéből adódóan a durvaság. Nehezíti ennek leküzdését az egyes családokban elfogadott norma, hogy támogatják az adok-kapok elvet, a bosszút.

Pozitív példákkal, sok-sok dicsérettel igyekszünk elérni, hogy legyenek toleránsak társaikkal szemben, ne alkalmazzanak azonnal erőszakot vélt vagy valós sérelmeik, problémáik megoldására. Ugyanakkor törekszünk arra, hogy ne különböztessék meg rosszindulatúan egymást származás szerint.

3. Anyanyelvi nevelés

A nevelési területek közül kiemelten kezeljük az anyanyelvi nevelést.

Az óvodánkba járó roma gyermekek közül senki sem beszél roma nyelven.

Többen vannak közülük beszédhibásak, amin nemcsak a hangok helytelen ejtését értjük, hanem a hibás mondatalkotást, mondatszerkesztést, a rossz légzéstechnikát is. Jobbára nem beszélnek összefüggően, csak kérdésekre válaszolnak. Logopédus szakember segítségével igyekszünk beszédhibáikat javítani, egyéni beszélgetésekkel, különböző gyakorlatokkal, személyes példával a helyes beszédre nevelni, szókincsüket bővíteni.

A környezet megismerésére és megvédésére nevelés terén is elég nagy hátrányt kell kompenzálnunk. Kirándulásokkal, élősarok kialakításával, ennek gondozásával, „személtmentes” napok szervezésével próbáljuk elérni, hogy igényessé váljanak közvetlen környezetükkel szemben.

4. Mozgásfejlesztés

A mozgásfejlesztésnél nagymozgásaik és egyensúlyérzékelésük jól fejlettek, erő, ügyesség terén sok esetben túlszárnyalják társaikat. Finom mozgásuk, testséma felismerésük, jobb-bal diszkriminációjuk fejlesztése fontos.

5. Zenei nevelés terén rendszerint előnyben vannak társaikkal szemben.

Rendkívül jó hallásuk, ritmusérzékük kiaknázásával sikerélményhez juttatjuk őket, ami a közösségbe való beilleszkedésüket is nagymértékben elősegíti. (Hangszerek ismerete és használata, ritmustapsolás stb.)

A különbözőségek elfogadtatása mind a gyermekekkel, mind a felnőttekkel. Személyre szabott nevelés által az egyenlő hozzáférést megteremtő, speciális nevelési lehetőség biztosítása minden olyan gyermeknek, akinek erre szüksége van.

6. Vizuális nevelés

A képzeletük elég fejlett, viszont a kifejezés eszközei szegényesek, nem ismerik a különböző technikákat. Alaklításuk, téri elrendezésük, szem-kéz koordinációjuk fejlesztésre szorul. Fő teendőink itt jelentkeznek. (Pl. olló, ragasztó, tű, cérna, festékek stb. megismertetése).

7. Szociális érettség.

A roma gyermekek nagy százalékára jellemző, hogy csak személyes kontaktusban teljesítenek jól. Óvodáskor végére szeretnénk elérni, hogy feladatmegértésük, feladattartásuk, feladatvégzésük, munkatempójuk szintje alkalmassá tegye őket az iskolakezdésre. A szülők körében felvilágosító munkát végzünk a leghatékosabb iskolakezdési időpont megválasztására.

Hagyományörzés:

Településünk roma lakosság 2 részre válik, a magyar és oláh romákra.

A magyar romaság nagy része a hosszú évek alatt asszimilálódott. Lakás- és életkörülményeik megközelítik, nemritkán meghaladják a település más lakosaiét. Vegyes házasságot kötnek, így gyermekeik semmilyen tekintetben (külső jegyek, életvitel, szokások) nem mutatnak különbséget társaiktól. Ezek a szülők nem is igazán vállalják a roma etnikumhoz való tartozást.

A másik népesebb réteg az oláh romáké, akiknek életvitele, családi hagyományai eltérnek a település más rétegeitől.

Senkit meg nem sértve igyekszünk a roma kultúrával, irodalommal foglalkozni, a régi roma mesterségeket, szokásokat, táncokat, dalokat feleleveníteni.

A program megvalósításának lehetőségei:

- Nagy szeretettel és megértéssel fogadjuk őket, személyes példánkkal igyekszünk elfogadtatni a gyermekeket a csoporttal.
- Családlátogatással, a jegyzővel és védőnővel való kapcsolattartással megpróbáljuk óvodai elhelyezésüket 3 éves kortól biztosítani.
- Hiányzásaikra figyelünk, a szükséges intézkedéseket meg tesszük.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk a roma önkormányzat vezetőivel, igyekszünk megnyerni őket programunk támogatásához.

8.3. A különleges bánásmódot igénylő gyerek nevelése

8.3.1. A sajátos nevelést igénylő gyermekek integrálása, szocializálása, fejlesztésének elősegítése

Az óvoda Alapító Okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz szükséges speciális nevelési terv, valamint speciális technikai eszközök a gyermekek részére és a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

- Óvodánk vállalta a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőséget megteremtő, megcélzó nevelését.
- Befogadó légkört teremtünk. A gyerekeket a különbségek elfogadására neveljük.
- Sokszínű, szervezett tevékenységgel biztosítjuk a speciális nevelést.
- Igyekszünk az ehhez szükséges ismereteket megszerezni.

- Igénybe vesszük a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat módszertani segítségét.
- Támogatjuk speciális szakemberek alkalmazását.
- A SNI gyermekek fejlesztését gyógypedagógus végzi.

C É L U N K

F E L A D A T A I N K

- Elfogadó, szeretetteljes légkörben a gyermekek minél jobb, alaposabb megismerése.
- Egyéni nevelési, fejlesztési terv alapján biztosítani a gyermekek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődését, segíteni a közösségbe való beilleszkedésüket.
- Őszinte, mindennapos kapcsolattartás a szülőkkel, szükség esetén szakemberekkel (orvos, védőnő, gyermekjóléti szolgálat stb.)
- Figyelünk arra, hogy a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl ezeket a gyermekeket. A módszerek, eljárások igazodjanak fejlődésük egyéni üteméhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képesek lehetnek. Kiemelt feladatot jelent ennek felismerése és gondozása.
- Náluk is törekednünk kell a programunkban rögzített általános célkitűzések megvalósítására.
- A nem, vagy kevésbé jól működő funkciók tudatos fejlesztésével igyekezzünk bővíteni a kompenzációs lehetőségeket.
- A fejlesztés rövid távú célkitűzéseit a Szakszolgálat szakértői véleményére kell építeni.

A L A P E L V E K

- A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan, a többiekkel együtt neveljük
- A gyermeknek joga van az életkorának, fejlettségének megfelelő óvodai életrendhez, a befogadó, biztonságos, egészséges környezethez, adottságainak, érdeklődésének, képességeinek megfelelő neveléshez
- Minden gyermek meg kell, hogy kapja a megfelelő segítséget, függetlenül a szülők anyagi helyzetétől, a szociális különbségektől
- A nevelés hatására a speciális nevelési igényű gyermekeknél is alakuljon ki az alkalmazkodóképességnek, az akaraterőnek, önállóságra törekvésnek, együttműködésnek a számukra elérhető szintje
- Ennek érdekében mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni
- A gyermek iránti elvárást mindig a speciális nevelési igény jellege, állapotának súlyossága határozza meg

- A BTMN gyermekek fejlesztését a Szakszolgálat szakemberei végzik. Az intézményi fejlesztésre kijelölt gyermekeket a csoportban dolgozó óvodapedagógusok látják el, a Szakszolgálat felügyelete mellett

8.3.2.Tehetséggondozás

Nevelőtestületünk belső indíttatásból felvállalja a tehetséges gyermekek gondozását.

C É L U N K

A gyermekek különleges képességének, tehetségének felismerése, kibontakoztatása.

F E L A D A T A I N K

- A szülők figyelmének felhívása a gyermek kiemelkedő képességére.
- Megfelelő tárgyi feltételek biztosítása a tehetség kibontakoztatásához.
- Óvodapedagógusok folyamatos felkészítése a speciális képességek támogatásához.
- Differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazása.
- Részvétel az óvodásoknak szervezett vers- és mesemondó találkozók, rajzpályázatokon, közlekedési és környezet megismerési „megmérettetéseken”.

A L A P E L V

A gyermeknek joga van a tehetsége kibontakoztatására, az ehhez szükséges eszközökre és ösztönző pedagógiai magatartásra

8.4. Logopédiai ellátás

Beszédhibás gyermekeink nagy száma miatt igénybe vesszük a Szakszolgálat beszédjavító szolgáltatását. A szülőknek nem kell térítést fizetniük. Az ellátás célja: az 5-7 éves gyermekek beszédhibájának javítása. Igénybevevők köre: elsősorban a nagycsoportos óvodások, ha lehetőség adódik, a súlyos beszédhibás középső csoportosok.

9.AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

9.1.Az óvoda irányítási szervezeti felépítése

Óvodánk többcélú köznevelési intézmény része

Az óvoda alapközösségei:

- óvodapedagógusok
- dajkák
- óvodatitkár
- pedagógiai asszisztens
- fűtő-karbantartó

Az óvodavezetés tagjai:

- intézményvezető
- óvodavezető helyettes
- intézményi általános helyettes
- KT elnöke
- munkaközösség vezető

9.2. A feladat- és hatásköröket a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

9.3. Az óvodai csoportok és a gyerekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése, intézményi értékelés.

A belső ellenőrzés az óvodavezető, az óvodavezető helyettes és a munkaközösség vezető feladata.

9.3.1.A gyermekek értékelése

- Óvodánkban a nevelési eredmények elérésének és értékelésének kiinduló pontja az óvodai nevelés teljes folyamata.
- A gyermekek mérésénél elsősorban azt vizsgáljuk, hogy saját szintjükhöz képest mennyit fejlődtek.
- A befogadás tapasztalatai, anamnézis készítése a csoportban dolgozó óvodapedagógusok feladata. Határideje minden nevelési és november 30.
- Félévente és negyedévente a megfigyelésen alapuló a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció vezetése az óvodapedagógus feladata. Amennyiben a gyermek optimális iskolakezdésével kapcsolatban kétség merül fel az óvodapedagógusok vagy a szülők részéről, igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét.

9.3.2.Teljeskörű intézményi önértékelés:

Meghatározott időközönként teljes körű önértékelést végzünk az Intézményi Minőségi csoport irányításával. Annak érdekében, hogy meg tudjuk állapítani erősségeinket, gyengeségeinket, fejlesztendő területeinket.

9.3.3.Pedagógiai programunk értékelése

Az óvoda pedagógiai programját 4 évenként, de szükség esetén is értékeljük.

Az értékelést a nevelőtestület végzi, ha szükséges szaktanácsadó vagy szakértő bevonásával.

S Z E M P O N T J A I

- Megvalósultak-e a programban megfogalmazott személyi és tárgyi feltételek, a szükséges eszközigény
- Óvodánk cél-és feladatrendszere
- Óvodánk stratégiája
- Óvodánk külső tényezőinek változása
- Pedagógiai programunk gyermekeink neveltségi szintjére, a családokra gyakorolt hatása
- Humán erőforrásaink
- Jogszerűségünk
- Az óvoda kapcsolatai
- A gyermekek viselkedésében, szokásrendszerében megfigyelhető-e változás, fejlődés a program végrehajtása során
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései

A B E V Á L Á S V I Z S G Á L A T Á N A K E S Z K Ö Z E I

- Az óvoda dokumentumainak elemzése
- Információk begyűjtése és elemzése
- A korábbi értékelések anyagai
- Mérési eredmények elemzések

10. AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Hatályba lépése 2013. szeptember 1.

A Helyi Pedagógiai Programot az Óvodai Nevelés Országos Alap Programjának Módosulása esetén felül kell vizsgálni.

Az óvoda pedagógiai programját az intézmény területén nyilvánossá kell tenni, a szülőknek betekintést kell biztosítani.

A pedagógiai program érvényességi ideje

2. Hatályba lépése 2015. szeptember 1.

A Helyi Pedagógiai Programot az Óvodai Nevelés Országos Alap Programjának Módosulása esetén felül kell vizsgálni.

Az óvoda pedagógiai programját az intézmény területén nyilvánossá kell tenni, a szülőknek betekintést kell biztosítani.

Az Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot az óvoda nevelőtestülete a 2013.év augusztus hó 28. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Besenyőtelek, 2013. augusztus 28.

Petrikné Varga Magdolna
a nevelőtestület nevében

A pedagógiai programot az intézmény vezetője 2013. augusztus 28. jóváhagyta.

Kelt: Besenyőtelek, 2013. augusztus 28.

Urbánné Tuza Éva
Intézményvezető

A pedagógiai program 2013. szeptember 1. lép hatályba.

Az Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot az óvoda nevelőtestülete a 2015.év augusztus hó 25. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Besenyőtelek, 2015. augusztus 25.

Radócz Lászlóné
a nevelőtestület nevében

A pedagógiai programot az intézmény vezetője 2015. augusztus 25. jóváhagyta.

Kelt: Besenyőtelek, 2015. augusztus 25.

Urbánné Tuza Éva
Intézményvezető

A pedagógiai program 2015. szeptember 1. lép hatályba.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Besenyőteleki Bóbita Óvoda módosított Pedagógiai Programját az intézmény
nevelőtestülete 2021. december 14-én megtárgyalta, véleményezte és a
mellékelt jegyzőkönyv
tanúsága szerint aláírásával elfogadta.

Besenyőtelek, 2021. december 14. ....

A Besenyőteleki Bóbita Óvoda módosított Pedagógiai Programját az
intézmény Szülői
Szervezete megismerte, véleményezte és javasolja annak elfogadását.

Besenyőtelek, 2021. december 14. ....

A Besenyőteleki Bóbita Óvoda módosított Pedagógiai Programját a
Besenyőteleki Bóbita Óvoda intézményvezetője.....
iktatószámú dokumentumként elfogadta.

Besenyőtelek, 2021. december 14.

.....

Intézményvezető

11.MELLÉKLETEK

I. számú melléklet

AZ ÓVODA ESZKÖZRENDSZERE

a/ A játéktevékenység eszközei

Költségvetésből vásárolt:

- építő játékok LEGO-k
- babakocsik
- puzzle kirakók
- pöttyi játékok
- homokozó játékok
- memória játékok

Költségvetésen kívüli összegből:

- babakonyha bútorai, fonott bútorok
- udvari fa játékok /mozdony, vonat, kötélmászők, vár, csúszda/
- galéria
- építő kockák
- kosárlabda palánk

Várható eszközigeny:

- bábok
- hanghordozók
- egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések a sajátos nevelési igényű gyermekek részére
- takaróháló a homokozóra
- szerepjátékhoz szükséges eszközök
- egyéb részképesség fejlesztő játékok /kézügyesség, gondolkodás, beszédkésztség/
- fa udvari játékok számának növelése /másző hajó, stb./
- egyensúlyozó, kötélmászők
- ügyességi játékok

b./ A gyermeki tevékenységekhez szükséges fejlesztési eszközök:

Költségvetésből vásárolt:

- magnó, hanghordozók
- Emberek világa
- Közlekedés világa
- Minimatt
- Gersvald I. készlet
- Bordásfalak, téglák kartonból
- Képek az anyanyelvi neveléshez
- Mágneses táblák
- Festékek, ecsetek, ceruzák, ollók
- Gyurma
- Ritmus hangszerek
- Szivacs labdák

Várható eszközigeny:

- Badi Roll hengerek	6 db
- tornabotok, karikák	60 db
- zenei eszközök csoportonként	5-6 db
- fatáblák /csoportonként/	1 db
- Gersvald II.	1 db
- maroklabdák	60 db
- füles labdák	3 db
- CD lemezjátszó	6 db
- számítógép	3 db

c./ Óvodai meséskönyvek, ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvi ellátottság kimutatása

	Költségvetésből vásárolt	Várható könyvigény a program megvalósításához
Gyermekkönyvek	Csoportonként Mesés: 20 db Verses: 10 db Ismeretterj. 5 db	Csoportonként Évenként 10-10 mesés, 2-3 ismeretterjesztő 2-3 verses könyv

		kiscsoportban 5-10 leporelló
Szakkönyvek	Meglévő: 60 db	Évente 5-6 db

Humán erőforrás:

Hiány esetén a fenntartót tájékoztatjuk.

A nevelési program végrehajtásához szükséges a nevelő munkát segítő eszközrendszert a programból kivesszük és mellékletben szerepeltetjük a folyamatos változás miatt.

II. melléklet

INTEGRÁCIÓS ÓVODAI FEJLESZTŐ PROGRAM

Bevezetés

A társadalomban bekövetkező változások új problémát jelentenek a családoknak, a gyermekeknek és a pedagógusoknak.

A pedagógusok számára már nem a mit, hanem a hogyan kérdés okoz problémát. A korszerű pedagógiai munka megkívánja új módszerek megismerését, alkalmazását. Feladatunk az eltérő szociális környezetből érkező gyerekek nevelése, valamint az esélyegyenlőség megteremtése. Ezáltal kerül egyre inkább előtérbe a gyerekek személyiségformálása, a szocializációs hátrányok korrekciója. Az Óvodai Integrációs Program célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eltérő kulturális, társadalmi és szociális háttéréből adódó esélykülönbségek csökkentése.

Az Óvodai Integrációs Program a következő elemeket tartalmazza:

1. Szervezési feladatok
  - 1.1. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása
  - 1.2. Integrációt elősegítő csoportalakítás
  - 1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
  - 1.4. Az óvoda nyitva tartása
2. Nevelőtestület együttműködése
3. Pedagógiai munka kiemelt területei
  - 3.1. Korszerű óvodapedagógiai módszerek
  - 3.2. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés
  - 3.3. Kommunikációs nevelés
  - 3.4. Ézelmi nevelés, szocializáció
  - 3.5. Egészséges életmódra nevelés
  - 3.6. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
  - 3.7. A külső világ tevékeny megismerésére nevelés
  - 3.8. Mozgás
  - 3.9. Művészeti nevelés

4. Gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
- 4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok
- 4.2. Orvosi, védőnői tanácsadás
- 4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások szervezése
5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
6. Óvoda – iskola átmenet támogatása
- 6.1. Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka
- 6.2. Az iskolával közös óvoda – iskola átmenetet segítő tevékenység
- 6.3. A gyermekek fejlődésének után követése az iskola első évében
7. Szülőkkel való kapcsolattartás
8. Intézményi önértékelés, eredményesség

Az integrációs nevelés indokai:

- Esélyt adunk arra, hogy a gyermekek képességeiknek megfelelően fejlődjenek.
- Megtanítjuk a gyermekeket, hogyan éljenek egy közösségben.
- Tapasztaljuk, hogy nő a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- A családok segélyekből, családi pótlékból élnek.

Az integrációs nevelés célja:

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségbe való beilleszkedés segítése. A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.

2. Szervezési feladatok

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	Megjegyzés
1.1 Be óvodázási program elkészítése HHH gyerekek óvodai beíratásának teljes körű támogatása	Párbeszéd az intézményvezető védőnő között	intézményvezető kiscsoportos óvodapedagógusok	május eleje	A beíratásra a szülő a gyermekkel érkezik az óvodába
1.2 Az integrációt elősegítő csoportok alakítása	Statisztikai adatok feldolgozása, csoportbeosztás	intézményvezető	Augusztus közepe	A gyermekek születési aránya meghatározza a korcsoportok alakulását, 5 csoport
1.3 Az igazolatlan mulasztások minimalizálása	Családlátogatás, kapcsolattartás, párbeszéd a szülők és az óvodapedagógusok között.	intézményvezető Óvodapedagógus IPR menedzsmen	folyamatos	Az igazolatlan mulasztások regisztrálása az óvodai felvételi és mulasztási naplóban. Folyamatos kapcsolattartás a védőnővel, a gyermekjóléti szolgálat vezetőjével, a jegyzővel
1.4 Az óvoda nyitva tartása	Házirend kifüggesztése, nyitva tartás kiírása	intézményvezető	folyamatos	Az óvoda nyitva tartása megtalálható az SZMSZ-ben, Házirendben.

3. Nevelőtestület együttműködése

Az IPR feladatok végrehajtására munkacsoportok alakultak, melynek az irányítását az IPR menedzsment végzi.

IPR menedzsment feladata:

- kéthavonta vagy szükség szerint megbeszélés összehívása
- az óvodapedagógusok feladatainak szervezése, irányítása
- továbbképzések szervezése
- egyéni fejlesztési tervek kidolgozásának segítése, fejlesztések követése
- fejlesztésekhez szakkönyvek beszerzése, közös értelmezése
- a szükséges dokumentumok elkészítése, begyűjtése
- együttműködés segítése szülőkkel, iskolával, egészségügy-, szakszolgálatok dolgozóival

Dokumentumok: IPR mappa, emlékeztető.

4. Pedagógiai munka kiemelt területei

CÉL

Egyéni képességfejlesztés, mely mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéhez igazodik.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása.

A CÉLOKBÓL ADÓDÓ FELADATOK:

- segítjük a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szocializációját,
- támogatjuk a HHH gyerekek beilleszkedését,
- jó kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy biztosítsuk az együtt nevelés feltételeit,
- törekszünk kielégíteni a gyerekek testi, lelki, szellemi szükségleteit,
- kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolatot alakítunk ki.

3.1 Korszerű óvodapedagógiai módszerek

Megismerjük a kooperatív technikákat és a projekt módszereket, és ezeket alkalmazzuk a mindennapi munkánk során.

Az éves munkatervünkben rendszeresen beépítjük a projekt heteket, napokat: Egészség hét, Zöld hét, Föld napja, Bóbita napok, Maci nap, Közlekedési nap, Karácsonyvárás.

Tervezett továbbképzéseink: Óvodából iskolába való átmenet elősegítésére, IPR képzés a lehetőségekhez mérten.

Dokumentumok: tanúsítványok,

- éves IPR Program,
- éves munkaterv

3.2 Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés

Óvodai beíratáskor tájékoztatást kérünk a gyermekkel kapcsolatos tudnivalókról. Anamnézist készítünk a fejlődési napló elején.

Már az óvodába kerüléskor felkeressük a családokat. A látogatás alkalmával betekintést nyerünk a családi körülményekbe, megalapozzuk a bizalomra épülő kapcsolatot.

Dokumentumok: csoportnapló a családlátogatásokról, Fejlődési napló.

3.3 Anyanyelvi nevelés

Az óvodai anyanyelvi nevelés elválaszthatatlan a nevelés többi területétől, valamennyit áthatja.

Feladatunk a hátrányos helyzetből adódó lemaradások folyamatos kompenzálása /a szegényes szókincs, alacsony beszédszínvonal, kifejezésmód, illemszabályok hiánya /.

Ezek a feladatok a következő területek fejlesztésével teljesíthetők:

- észlelési tapasztalataikat tudatosítjuk, szóbeli kifejezésekkel is megerősítjük
- bővítjük szókincsüket – tárgyak, cselekvések, események, térbeli viszonyok, színek, formák, méretek, azonosságok, különbözőségek meghatározásával
- sokszínű irodalmi élményt biztosítunk, a beszédhibákat kiszűrjük, a beszédhibás gyerekeket logopédushoz irányítjuk
- fokozzuk a beszédkedvüket, fejlesztjük beszédképességüket
- nyelvügyesítő gyakorlatokkal fejlesztjük beszédszerveiket
- megteremtjük a megismerő tevékenységek feltételeit, támogatjuk társas kapcsolataik alakulását
- a nyelviileg gátolt gyerekeket logopédushoz irányítjuk

Dokumentumok: csoportnapló

3.4 Érzelmi nevelés, szocializáció

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért szükséges:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érvé,
- az óvodapedagógus–gyermek, a dajka-gyermek és a gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a másság elfogadására,
- jó kapcsolat a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez,
- az óvodapedagógus segítse a gyermekbarátságok kialakulását, a gyermekek örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe,
- konfliktust feloldó megbeszélések kellő odafigyeléssel, kivárással történjenek,
- a szabályok megalkotásában vegyenek részt a gyerekek, mert ez teszi lehetővé az elvárásoknak való megfelelést,
- érzelmileg éljék át a közös tevékenységből eredő sikereket,
- közös programok szervezése óvodai és csoport szinten,
- a hagyományok ápolása.

Dokumentumok: csoportnapló

3.5 Egészséges életmódra nevelés

Az óvodai napirendünk kialakításánál messzemenően figyelembe vesszük a gyermekek igényeit, életkori sajátosságait. Elég időt és teret biztosítunk az egészséges életvitelhez szükséges szokások beépüléséhez.

FELADATOK:

- kialakítjuk az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásait,
- biztonságos környezetet teremtünk,
- elősegítjük a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését,
- fejlesztjük a gyermekek testi képességeit,
- segítjük őket a kulturált étkezési szokások kialakításában,
- a rossz szociális körülmények közül érkező gyerekek esetében, az óvodai szokások bevezetését fokozatosan, utánzásos helyzetekben is végezzük, /fogmosás, kézmosás/
- a mozgásigény kielégítése céljából minél több sétát szervezünk.

Dokumentumok: csoportnapló

3.6 Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

A közösségben szerzett pozitív hatásokra építünk a kapcsolatok alakításakor.

- jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező gyermekeket nevelünk
- fejlesztjük a természeti és társadalmi környezet iránti fogékonyságukat
- közös élményekre épülő tevékenységeket biztosítunk
- a gyermek társas szükségleteit kielégítjük: a visszahúzódó gyermekek kapcsolatteremtését segítjük
- a közösen végzett feladatokat, játékokat örömtelivé tesszük
- segítjük a baráti kapcsolatok alakulását
- elfogadtatjuk a másságot, a közösségi szokásokat
- hozzásegítjük a gyermekeket az objektív véleménynyilvánításhoz másokról és önmagukról
- derűs légkört biztosítunk
- segítjük a gyermekekben a felelősségérzet, feladattudat kialakulását

Dokumentumok: csoportnapló

3.7 A külső világ tevékeny megismerése

Elősegítjük a tárgyi és emberi környezethez fűződő pozitív kapcsolat kialakulását.

Megismertetjük gyermekeinkkel a természet változását, szépségeit, a figyelmüket erre irányítjuk.

- Az objektív valóságot tárjuk fel a gyermek előtt. Ezt úgy érjük el, ha a témát sokoldalúan dolgozzuk fel, összekapcsoljuk a gyakorlattal, tevékenykedtetéssel.
- Fejlesztjük a természeti és társadalmi környezet iránti esztétikai fogékonyságukat, helyes esztétikai viszonyukat.
- Fontos feladatunk a beszédformálás, a helyes magatartás normáinak alakítása (környezet védelme, egymáshoz való viszony, társas viszony).
- Néhány témát többször, változatos módszerekkel dolgozunk fel, a gyermekeknél tapasztalt hátrány kompenzációja érdekében.

Dokumentumok: Csoportnapló

Egyéni fejlesztési tervek

3.8 Mozgás

A természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése a megfelelő hely és eszközök biztosításával a csoportszobában és az udvaron.

Sportprogramok

Az óvodánkban a mindennapi szervezett mozgásos tevékenységen kívül is megteremtjük a feltételeit a különböző sportolási lehetőségeknek.

Ilyen sporttevékenységek: oviolimpia, gyermeknapj játékos vetélkedő, vetélkedők szülőkkel közösen, kerékpározás, kirándulások szervezése.

Dokumentumok: feljegyzés, fotó

A nevelési évben tervezett kirándulásaink: a Munkatervben meghatározott helyszínekre.

Dokumentumok: feljegyzés, fotó

3.9 Művészeti nevelés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az énekléssel, mondókázással, dalos játékokkal növeljük a gyermekek biztonságérzetét, gazdagítjuk érzelmvilágukat, segítjük gátlásaik feloldását.

Fejlesztjük az összetartozást, a szerepekhez, az egymáshoz való alkalmazkodás képességének alakulását.

Érvényesítjük a differenciálást, az egyéni bánásmód elvét.

Néphagyományokból vett dalokkal, mondókákkal fejlesztjük zenei műveltségüket, segítjük hagyományőrző dalok, táncok átörökítését.

A zenei nevelést nem korlátozzuk be időben, a nap folyamán próbáljuk többször is zenei élményhez juttatni a gyermekeket.

Dokumentumok: csoportnaplókban

Verselés-mesélés

Hisszük, hogy a mese, a vers a bábozás és a dramatizálás az anyanyelvi nevelésen túl erősíti az emberi kapcsolatokat.

Oldja a szorongást, önkifejezési, önmegvalósítási lehetőséget nyújt. Bátrabban megszólalnak a gátlásosabb gyermekek is, így ez a kommunikáció fejlődését is segíti.

E nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.

Külön hangsúlyt fektetünk a mesék élményszerűbbé tételére (képek, bábok, leporelló).

Dokumentumok: csoportnapló

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képi rendszerben történő kifejezése összefügghet a verbális megnyilatkozás nehézségeivel.

Ebben az esetben fontosnak tartjuk az egyénre szabott fejlesztőprogramok alkalmazását.

Minden csoportban megteremtjük a szabadidős ábrázolás és kézimunka tárgyi feltételeit: (gyurma, zsírkréta, színes ceruza, filctoll, festék, olló, ragasztó).

Dokumentumok: csoportnapló

5. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	Megjegyzés
4.1 Egészségügyi szűrővizsgálatok, háziorvos, védőnő	vizsgálat	házi orvos védőnő intézményvezető	alkalomszerűen és tervezetten	Minden csoportban évente egy alkalommal a védőnő látás- és hallásvizsgálatot végez, tisztasági vizsgálatot tart szükség szerint
4.2. HHH gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés	védőnő szükség esetén fogadóórát tart	intézményvezető	szükség esetén	Tisztasági vagy egészségügyi probléma felmerülésekor.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
5.1 Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	Esetmegbeszélések, közös családlátogatás, jelzőrendszer működése, szülők támogatása	családsegítő intézményvezető	folyamatos
5.2 Védőnői hálózat	Esetmegbeszélések óvodai beíratás támogatása, tanácsadás fogadóóra	intézményvezető védőnő	folyamatos szükség esetén
5.3 Szakszolgáltatás	Tanulási nehézségekkel és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek szakértői vizsgálata, fejlesztési tanácsok óvodapedagógus, gyógypedagógus, logopédus	intézményvezető, óvodapedagógus, Szakszolgálat munkatársa	folyamatos A probléma észlelése után 1 hónapon belül

Dokumentumok: fejlődési napló,

Szakszolgálat dokumentuma

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

TEVÉKENYSÉG	MÓDSZER	FELELŐS	HATÁRIDŐ	MEGJEGYZÉS
6.1 Iskolaérettség elérését segítő pedagógiai munka.	beszélgetés bemutatás bemutattatás gyakorlás ellenőrzés értékelés	munkacsoport intézményvezető óvodapedagógus	folyamatos minden év május 31.	A fejlesztő feladatok területei: mozgásfejl., észlelés, verbális fejl. A fejlődés egyéni ütemének figyelembe vétele. Segítünk abban, hogy minden gyerm. önmagához képest optimálisan fejlődjön.
6.2 Iskolaválasztás SNI gyermek esetében együttműködés a szakszolgálat, szülők, óvoda között.	Család- támogatás beszélgetés meggyőzés	intézményvezető munkacsoport minden óvodapedagógus Szakszolgálat vezető	esetenként	Segítjük a szülőt a szakszolgálat véleményének elfogadásában. Helyi iskola előnyeire felhívjuk a figyelmet.
6.3 Az óvoda-iskola átmenetet- segítő együttműködés nagycsoportosok mérése év elején és végén, látogatás egymás intézményében, Egymás rendezvényein való részvétel	Egyéni beszélgetés, különböző tevékenységek során megfigyelés, dokumentálás	intézményvezető óvodapedagógus	Az adott tanév kezdő napjához alkalmazkodva	Bemeneti mérés. Testi értettség, mozgáskészség, anyanyelvi fejl. Beszédértés szókincs fogalomalkotás
6.4 A gyermek fejlődésének után követése az iskola első évében, óvodapedagógusok látogatása az 1. oszt.	megfigyelés beszélgetés tapasztalatcsere a tanítókkal	intézményvezető óvodapedagógus	esetenként	a látogatásról dokumentáció

Dokumentumok.: Éves munkaterv, éves IPR program

7.Kapcsolattartás a HHH gyermekek szüleivel

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	Megjegyzés	
Szülői részvétel	Családlátogatás	Csoportok óvodapedagógusai	Nevelési év elején egyszer	Pedagógiai munkaterv Képek, videó felvételek stb. Program tervek Csoportok és intézményi értékelések. Megvalósul a partnerközpontú működés.	
	Egyéni beszélgetések		Szükség szerinti rendszerességgel		
	Szülői értekezlet		Negyedévenként		
Tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről	Tájékoztatás- beszélgetés a szülőkkel. Gyermekmunkák kihelyezése a szülői tájékoztató táblákra.		Negyedévente		
Az egyéni fejlesztési napló megjegyzéseinek megbeszélése.					
A gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.					Folyamatos
Szülői részvétel lehetőségeinek biztosítása a gyermekcsoport életében.	A Helyi Óvodai Pedagógiai Programunknak megfelelően.		Pedagógiai munkatervnek megfelelően.		
Gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése	Egyéni beszélgetések		Igény szerint.		
A családok szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.	Egyéni beszélgetések		Nevelési és elején, majd folyamatosan.		

Szülői közösségek kialakítása	Csoportos és intézményi SZMK megválasztása, működtetése.		Új gyermekcsoport, ill. szükség esetén.	Pedagógiai munkaterv Képek, videó felvételek stb.
Közös rendezvények szervezése.	Pedagógiai munkatervnek megfelelően.	Csoportok óvodapedagógusai Pedagógiai munkatervnek megfelelően.	Pedagógiai munkatervnek megfelelően.	Program tervek Csoportok és intézményi értékelések. Megvalósul a partnerközpontú működés.

8. Intézményi önértékelés

8.1 Intézményi önértékelés készítése az Országos Oktatási Integrációs Hálózat ajánlása alapján.

Dokumentumok: önértékelő lap

8.2 Eredményesség teljesülése:

- A HHH 3 éves gyermekek 98%-a beiratkozik az óvodába
- Iskolai életmódra alkalmas gyermekek nevelése
- Szülőket elfogadóbbá tenni az óvodával és a gyermekekkel szemben
- Önértékelés évenként, IPR-nek megfelelően kiegészített óvodai program
- Tervezett továbbképzések megvalósulása.

Dokumentumok: IPR Program, éves munkaterv értékelései.